

Χτίζοντας Υγιείς Σχέσεις Ανάμεσα στα
Δύο Φύλα

Gender **E**quality **A**wareness **R**aising

Με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος
DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τεύχος I

Το Πρόγραμμα "GEAR against IPV"

Gender Equality Awareness Raising

Τεύχος Ι:

Το πρόγραμμα “GEAR against IPV”

Copyright © 2016. Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας. All rights reserved

Παραχώρηση άδειας χρήσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπό προϋποθέσεις

Το Τεύχος αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί χωρίς οικονομική επιβάρυνση και μόνο για μη-κερδοσκοπικούς σκοπούς, εφόσον έχει ενημερωθεί εκ των προτέρων το Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου (Mediterranean Institute of Gender Studies-MIGS). Σε περίπτωση που γίνεται γραπτή ή προφορική αναφορά η οποία προκύπτει από το υλικό αυτό ή από τη χρήση του, θα πρέπει να συνοδεύεται από την ανάλογη βιβλιογραφική παραπομπή

**Στοιχεία Επικοινωνίας για την Κυπριακή
"GEAR against IPV" Έκδοση**

Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου (MIGS)
Λεωφόρος Μακεδονίτισσας 46, Τ.Κ. 24005,
1703 Λευκωσία, Κύπρος

E-mail: info@medinstgenderstudies.org

Ιστοσελίδα MIGS: www.medinstgenderstudies.org

**Στοιχεία Επικοινωνίας για την Ελληνική και
την Πρότυπη "GEAR against IPV" Έκδοση**

Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας (Ε.Δ.κ.Β.)

Ζαχαρίτσα 12, 11742 Αθήνα, Ελλάδα

E-mail: info@antiviolence-net.eu

Ιστοσελίδα Προγράμματος GEAR against IPV: www.gear-ipv.eu

Ιστοσελίδα Ε.Δ.κ.Β.: www.antiviolence-net.eu

Σχεδιασμός: Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας

Η 1^η Πρότυπη Έκδοση “GEAR against IPV” (2011) δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος “Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων” [“Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence” (GEAR against IPV) (JLS/2008/DAP3/AG/1258)] που υλοποιήθηκε από το 2009 έως το 2011 στο πλαίσιο του Προγράμματος DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα, Αναθεωρημένη Έκδοση, δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος “Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων II” [“Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence - II” (GEAR against IPV II) (JUST/2013/DAP/AG/5408)] που υλοποιήθηκε από το 2014 έως το 2016, επίσης στο πλαίσιο του Προγράμματος DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Πρόγραμμα “GEAR against IPV”

**Συντονιστικός Φορέας του Προγράμματος
Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας (Ε.Δ.κ.Β.) -
Ελλάδα**

Κική Πετρουλάκη, Υπεύθυνη Προγράμματος
Αντωνία Τσιριγώτη, Συντονίστρια Προγράμματος
Αθανάσιος Ντιναπόγιας, Ερευνητής
Susan Morucci, Συνεργάτιδα
Βάσω Παπασωτηρίου, Διαχειρίστρια

Φορείς - Εταίροι

SPI Forschung gGmbH - Γερμανία

Elfriede Steffan, Συντονίστρια σε Εθνικό επίπεδο
Christiane Firnges, Επιστημονική Συνεργάτιδα

**Austrian Women’s Shelter Network, AÖF/
Information Centre Against Violence - Αυστρία**

Maria Rösslhuber, Συντονίστρια σε Εθνικό επίπεδο
Christina Perka και Irene Muller, Συνεργάτιδες

**Πανελλήνιος Σύλλογος Εκπαιδευτικών Αγωγής
Υγείας - Ελλάδα**

Πασχαλίνα Κόζυβα, Συντονίστρια σε τοπικό επίπεδο
Αθηνά Τζιούμα, Διαχειρίστρια

Συνεργαζόμενος Φορέας

**Center for Education, Counseling and
Research - Κροατία**

Sanja Cesar, Συντονίστρια σε Εθνικό επίπεδο
Natasa Bijelic και Vedrana Kobas, Συνεργάτιδες

Εξωτερική Αξιολόγηση Προγράμματος:

Prof. Carol Hagemann-White

Το Πρόγραμμα “GEAR against IPV -II”

**Συντονιστικός Φορέας του Προγράμματος
Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας (Ε.Δ.κ.Β.) -
Ελλάδα**

Κική Πετρουλάκη, Υπεύθυνη Προγράμματος
Αντωνία Τσιριγώτη, Συντονίστρια Προγράμματος
Αθανάσιος Ντιναπόγιας, Ερευνητής
Δήμητρα Πετανίδου, Ερευνήτρια/Συνεργάτιδα

Φορείς - Εταίροι

**Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού
Φύλου (MIGS) - Κύπρος**

Σουζάνα Παύλου, Συντονίστρια σε Εθνικό επίπεδο
Χριστίνα Καϊλή, Ερευνήτρια/Συνεργάτιδα

**Center for Education, Counselling and
Research (CESI) - Κροατία**

Sanja Cesar, Συντονίστρια σε Εθνικό επίπεδο
Natasa Bijelic, Συνεργάτιδα

**Association for Gender Equality and Liberty
(ALEG) - Ρουμανία**

Camelia Proca, Συντονίστρια σε Εθνικό επίπεδο
Livi Gaja, Ερευνητής
Eniko Gall, Εκπαιδεύτρια /Εμπειρογνώμων
Camelia Oana, Συνεργάτιδα

**Plataforma unitària contra les violències de
gènere - Ισπανία**

Neus Pociello Cayuela, Συντονίστρια σε Εθνικό επίπεδο
Parejo de las Heras Elena & Maritza Buitrago Rave,
Ερευνήτριες/Συνεργάτιδες
Susana Rodríguez Pereiro, Ερευνήτρια
Giulia Paleri, Ερευνήτρια
Núria Pociello Cayuela, Ερευνήτρια

Το Χαμόγελο του Παιδιού - Ελλάδα

Στέφανος Αλεβίζος, Συντονιστής σε τοπικό επίπεδο
Δημήτρης Φιλιππίδης, Συνεργάτης

Εξωτερική Αξιολόγηση Προγράμματος

Prof. Carol Hagemann-White

Η παρούσα έκδοση συγχρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα περιεχόμενα αυτής της έκδοσης αποτελούν αποκλειστική ευθύνη των συγγραφέων και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να εκληφθεί ότι απηχούν απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος
DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

Εγχειρίδιο Ι: Κυπριακή έκδοση "GEAR against IPV"

Συντομογραφίες	iii
Ευχαριστίες	iv
A. Η Προσέγγιση GEAR against IPV	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
A.1. Η Προσέγγιση GEAR against IPV- Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων	5
A.1.1. Ταυτότητα του Προγράμματος	6
A.1.2. Επιτεύγματα της προσέγγισης "GEAR against IPV"	7
B. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ "GEAR against IPV"	
B.1. Δράσεις για την βιωσιμότητα της Κυπριακής Έκδοσης "GEAR against IPV": Συνηγορώντας στην ενσωμάτωση του υλικού στο αναλυτικό πρόγραμμα των σχολείων	11
B.1.1. Διάδοση και προώθηση της Κυπριακής Έκδοσης "GEAR against IPV"	13
B.1.2. «Στρατηγική» διάδοσης του υλικού & του Προγράμματος "GEAR against IPV"	22
B.2. Γιατί χρειάζεται ένα τέτοιο πρόγραμμα στα σχολεία;	28
Αγαπητέ Μαθητή, Αγαπητή Μαθήτριά...	29
Αγαπητή Μητέρα, Αγαπητέ Πατέρα, Αγαπητέ/-ή Κηδεμόνα...	30
Αγαπητέ/ή Εκπαιδευτικέ...	31
Αγαπητέ/ή Υπουργέ Παιδείας...	33

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Το πρόγραμμα "Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Συντρόφων II" (GEAR against IPV-II) [JUST/2013/DAP/AG/5408] υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δημιουργία της παρούσας έκδοσης πραγματοποιήθηκε με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα 4 Τεύχη της αναθεωρημένης Πρότυπης Έκδοσης "GEAR against IPV" προέκυψαν κατόπιν αναθεώρησης της 1ης Πρότυπης Έκδοσης "GEAR against IPV" που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο "Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων" (GEAR against IPV) [JLS/2008/DAP3/AG/1258].

Οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στην 1η Πρότυπη Έκδοση προέκυψαν από βιβλιογραφική ανασκόπηση δημοσιεύσεων και υλικών που έχουν δημιουργηθεί από πολλούς οργανισμούς και επαγγελματίες σε όλο τον κόσμο, και θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους/τις συγγραφείς και τους εκδοτικούς οίκους που μας παραχώρησαν την άδειά τους για τη χρήση, προσαρμογή και μετάφραση των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονταν στα αντίστοιχα υλικά τους.

Τα Τεύχη της 1ης Πρότυπης Έκδοσης αξιολογήθηκαν σε εθελοντική βάση από επιστήμονες ανά τον κόσμο. Για το λόγο αυτό θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα τους/τις παρακάτω εμπειρογνώμονες για τη σημαντική συνεισφορά τους ως προς τη βελτίωση όλων των Τευχών της Πρότυπης Έκδοσης του υλικού "GEAR against IPV":

- ♦ **Maria de Bruyn**, Senior Policy Advisor, Ipas
- ♦ **Shanna Burns**, M.Ed., Research Associate, CAMH Centre for Prevention Science
- ♦ **Regine Derr**, German Youth Institute, Information Centre Child Abuse and Neglect
- ♦ **Amir Hodžić**, MSc, Croatian National Expert
- ♦ **Maja Mamula**, Croatian National Expert, Psychologist
- ♦ **Anna Markulin**, Teacher of Croatian culture and philosophy
- ♦ **Lori Michau**, Co-Director, Raising Voices
- ♦ **Artemis Pana**, Independent Consultant – Gender Based Violence
- ♦ **Ματίνα Παπαγιαννοπούλου**, Κοινωνιολόγος/Εγκληματολόγος, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό, Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, Υπουργείο Εσωτερικών
- ♦ **E. Lisa Price**, Ph.D., Associate Professor and Registered Psychologist
- ♦ **David A. Wolfe**, Ph.D., RBC Chair in Children's Mental Health (CAMH) and Professor of Psychiatry and Psychology (University of Toronto)

Η Κυπριακή Έκδοση "GEAR against IPV" αξιολογήθηκε σε εθελοντική βάση από Κύπριες/-ους εμπειρογνώμονες. Για το λόγο αυτό θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα τους/τις παρακάτω ειδικούς για τη σημαντική συνεισφορά τους ως προς τη βελτίωση της Κυπριακής Έκδοσης του υλικού "GEAR against IPV":

- ♦ Κουράτου Ήβη, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου
- ♦ Ανδρέου Αγγελική, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου
- ♦ Ιωάννου Χριστίνα, Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος Α', Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, Υπουργείο Παιδείας
- ♦ Νεοφύτου Εύα, Επιθεωρήτρια Μέσης Εκπαίδευσης, Οικιακή Οικονομία

Α. Η Προσέγγιση IPV

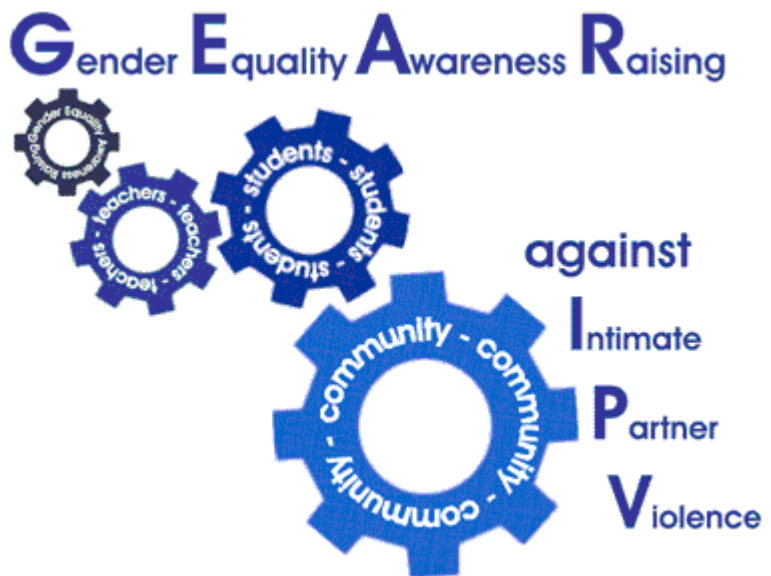
GEAR against IPV

**Ευαισθητοποίηση για την
Ισότητα των Φύλων
ενάντια στη Βία
μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων**

Τεύχος Ι:

Το πρόγραμμα “GEAR against IPV”

Εισαγωγή

Το υλικό και οι δράσεις που περιλαμβάνονται στην Ελληνική Έκδοση "Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων" (GEAR against IPV) δημιουργήθηκαν προκειμένου να συμβάλλουν στην **πρωτογενή πρόληψη της Βίας μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων (ΒΕΣ)** μέσω **παρεμβάσεων στο σχολικό περιβάλλον**, οι οποίες στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση και την αποδόμηση των εδραιωμένων στερεοτύπων στους/στις μαθητές/-ριες και στους/στις εκπαιδευτικούς της **Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί, έπειτα από ειδική εκπαίδευση που στοχεύει τόσο στην ευαισθητοποίησή τους όσο και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που απαιτούνται για να υλοποιούν στην τάξη προγράμματα πρωτογενούς πρόληψης της ΒΕΣ, θα ευαισθητοποιήσουν μέσω δραστηριοτήτων του "GEAR against IPV", τους μαθητές και τις μαθήτριές τους σε ζητήματα όπως οι επιζήμιες επιπτώσεις των στερεοτύπων του φύλου, η ΒΕΣ και η βία στις ρομαντικές σχέσεις. Η αποδόμηση των στερεοτύπων του φύλου των μαθητών/-ριών θα συμβάλλει στην ανάπτυξη στάσεων μηδενικής ανοχής έναντι της βίας σε σχετικά νεαρή ηλικία, έχοντας σαν απώτατο στόχο την ανάπτυξη υγιών και ισότιμων σχέσεων ανάμεσα στους νέους ανθρώπους.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται, μέσω ενός κατάλληλου και ειδικά δημιουργημένου για την ηλικία τους υλικού ευαισθητοποίησης, να αξιολογήσουν, να αμφισβητήσουν και να αναθεωρήσουν τα πολιτισμικά «κληρονομημένα» στερεότυπα τους και να προσεγγίσουν τις διαφυλικές διαφορές όχι ως χαρακτηριστικά υπεροχής του ενός φύλου έναντι του άλλου, αλλά ως ατομικές διαφορές.

Γιατί είναι σημαντική η πρωτογενής πρόληψη της ΒΕΣ;

Από τη γέννηση του κάθε άτομο λαμβάνει συνεχώς από την οικογένεια του, το σχολείο και την κοινότητα στην οποία ζει μια πληθώρα ρητών και άρρητων μηνυμάτων, που καθορίζουν το «ορθό» πρότυπο θηλυκότητας και ανδρισμού. Αυτά τα μηνύματα ασκούν πίεση στα άτομα να συμμορφωθούν με μια πληθώρα ρόλων και προσδοκιών που απορρέουν από το κοινωνικά κατασκευασμένο φύλο τους. Και όσο εντονότερη πατριαρχική δομή έχει μια κοινωνία, τόσο περισσότερο υπογραμμίζονται οι διαφορετικές αξίες που καλούνται τα άτομα διαφορετικού φύλου να υιοθετήσουν. Υπό αυτές τις συνθήκες, αγόρια και κορίτσια, γυναίκες και άνδρες, «παγιδευμένοι/-ες» στη «φυλακή» των έμφυλων στερεοτύπων τους, πείθονται να αποδεχτούν και να εκπληρώσουν τους εκ διαμέτρου αντίθετους ρόλους που τους επιβάλλονται: το αγόρι/άνδρας οφείλει να είναι πάντα νικητής, να έχει τον έλεγχο και να είναι δυνατός, επιθετικός και ανταγωνιστικός, ενώ το κορίτσι/γυναίκα οφείλει να είναι ευαίσθητη και συναισθηματική, ανεκτική, παθητική και να δείχνει αυτοθυσία. Με πλήρως εδραιωμένες τέτοιου είδους αντιλήψεις, που καθιστούν το ένα φύλο κυρίαρχο πάνω στο άλλο, δεν εκπλήσσει καθόλου η εμφάνιση ΒΕΣ στις σχέσεις. Το παράδοξο είναι εμφανές: όλοι/όλες μας, συνειδητά ή ασυνείδητα, ενισχύουμε τα κοινωνικά στερεότυπα που οδηγούν στη βία και, την ίδια στιγμή, «παλεύουμε» να εξαλείψουμε τη βία από την κοινότητά μας, χωρίς καν να κατανοούμε τη σύνδεση μεταξύ των στερεοτύπων του φύλου και της βίας κατά των γυναικών και κοριτσιών.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο η πρόληψη της ΒΕΣ πρέπει να ξεκινάει σε όσο το δυνατόν μικρότερη ηλικία. και, ως εκ τούτου, το σύστημα όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων καθίσταται το ιδανικό πλαίσιο όπου μια τέτοια προσπάθεια μπορεί σταδιακά να χτιστεί, ξεκινώντας από το Νηπιαγωγείο και τερματίζοντας στο Πανεπιστήμιο ή μπορεί ακόμη και να συνεχίζεται μέσω της δια βίου μάθησης. Η προσέγγιση πρέπει φυσικά να διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία της ομάδας στόχου: στο νηπιαγωγείο και τις πρώτες τάξεις του δημοτικού, η προσπάθεια για την πρόληψη της ΒΕΣ πρέπει να εστιάζεται περισσότερο στην ανάπτυξη μιας υγιούς προσωπικότητας, απελευθερωμένης από στερεοτυπικές αντιλήψεις του φύλου (όπου μια τέτοια προσωπικότητα, δεν θα χρησιμοποιούσε βία ως μέσο αυτο-αξίας, ούτε θα αποδεχόταν να θυματοποιείται ή να ανέχεται τη βία στον κοινωνικό της περίγυρο). σε ένα μετέπειτα στάδιο, όταν οι μαθητές/-ριες είναι πιο ώριμοι/ες, θα μπορούσαν να «διδασχθούν» τρόπους άσκησης κοινωνικής πίεσης στην ομάδα συνομηλίκων τους ως ένα μέσο επίτευξης της επιθυμητής κοινωνικής αλλαγής προς τη μηδενική ανοχή της βίας.

Οι εκπαιδευτικοί επιλέχθηκαν γιατί μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην υλοποίηση τέτοιου είδους δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης μέσα στις τάξεις, καθώς πρόκειται για εκείνη την ομάδα ενηλίκων που βρίσκεται πιο κοντά στα παιδιά, με την εξαίρεση των γονιών τους. Αν, ωστόσο, δεν είναι ειδικά εκπαιδευμένοι/-ες οι περισσότεροι/-ες εκπαιδευτικοί είναι αναμενόμενο να έχουν την ίδια εσωτερικευμένη στερεοτυπική άποψη για τα δύο φύλα με το γενικό πληθυσμό, κάτι που αποτελεί πολύ σοβαρό φραγμό και τους/τις εμποδίζει να επιτελέσουν τον καθοριστικό τους ρόλο. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο η προσέγγιση "GEAR against IPV" περιλαμβάνει επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η οποία, εκτός της ανάπτυξης των απαραίτητων δεξιοτήτων και ικανοτήτων, δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην αποδόμηση των στερεοτύπων φύλου των ίδιων των εκπαιδευτικών καθώς και στην προσπάθεια να πειστούν πράγματι για τη σπουδαιότητα της υλοποίησης τέτοιων παρεμβάσεων. Καθώς όλα σχεδόν τα παιδιά και οι έφηβοι/-ες πηγαίνουν σχολείο, είναι επιτακτική ανάγκη να υπάρχουν στα σχολεία προγράμματα που αφορούν την ισότητα των φύλων, ως μέσο πρωτογενούς πρόληψης της έμφυλης βίας, της βίας στις σχέσεις και της ΒΕΣ, τα οποία να υλοποιούνται από

εκπαιδευτικούς που είναι κατάλληλα ευαισθητοποιημένοι/-ες και εκπαιδευμένοι/-ες σε ζητήματα σχετικά με τα στερεότυπα του φύλου και πως αυτά σχετίζονται με τη βία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η προαναφερθείσα σύσταση συμπίπτει με το πνεύμα του άρθρου 14 της *Σύμβασης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας* του Συμβουλίου της Ευρώπης (2011), όπου αναφέρεται ότι ακριβώς τέτοιου είδους «εκπαιδευτικό υλικό... προσαρμοσμένο στην εξελισσόμενη δυνατότητα των μαθητών/-ριών» θα πρέπει να περιλαμβάνεται όχι μόνο «στο επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα και σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης», αλλά και «στη μη τυπική εκπαίδευση, σε πλαίσια αθλητικών, πολιτιστικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, και στα Μ.Μ.Ε.». Δυστυχώς, σε πολλές χώρες της ΕΕ –ανάμεσα τους και αυτές που συμμετείχαν στα προγράμματα “GEAR against IPV” I και II¹–τέτοιου είδους προσπάθειες δεν είναι ενσωματωμένες στο σχολικό πρόγραμμα ενώ οι εκπαιδευτικοί δεν είναι ούτε εκπαιδευμένοι/-ες ούτε ευαισθητοποιημένοι/-ες με αποτέλεσμα, όχι μόνο να φέρουν οι ίδιοι/-ες στερεοτυπικές αντιλήψεις για τα δύο φύλα, αλλά και εξαιτίας τους να έχουν διακριτική συμπεριφορά απέναντι στους μαθητές και τις μαθήτριες ανάλογα με το φύλο τους. Πολλοί/-ές εκπαιδευτικοί, μάλιστα, συχνά δεν συνειδητοποιούν καν ότι η συμπεριφορά τους διακρίνει υπέρ του ενός φύλου και, έτσι, συχνά ενισχύουν στερεοτυπικές του φύλου συμπεριφορές. Ο στόχος του προγράμματος “GEAR against IPV” είναι να συνεισφέρει στην αλλαγή αυτής της κατάστασης ευαισθητοποιώντας και καθοδηγώντας τους/τις εκπαιδευτικούς να εντοπίσουν και να αποδομήσουν τα προσωπικά τους στερεότυπα του φύλου.

Η ηλικία των παιδιών που αποτελούσαν τον πληθυσμό-στόχο του προγράμματος “GEAR against IPV” (14-16 ετών) δεν είναι η μικρότερη δυνατή, αν και όλοι/όλες οι επαγγελματίες που εργάστηκαν για τη δημιουργία του υλικού πιστεύουν ακράδαντα ότι οι προληπτικές προσπάθειες που στοχεύουν στην αποδόμηση των στερεοτύπων του φύλου πρέπει να ξεκινούν στο σχολικό περιβάλλον από τη μικρότερη δυνατή ηλικία (δηλαδή το νηπιαγωγείο). Επιπλέον όμως, θεωρούν και ότι το υλικό του “GEAR against IPV” είναι κατάλληλο να χρησιμοποιηθεί με παιδιά από την ηλικία των 12 ετών και ότι σχεδόν το σύνολο των δραστηριοτήτων των Ενοτήτων *Στερεότυπα & Ισότητα των Φύλων* και *Υγιείς και μη Υγιείς Σχέσεις* μπορούν να χρησιμοποιηθούν και με παιδιά πολύ μικρότερα των 12 ετών. Σε πολλές χώρες όμως, εξακολουθεί να υπάρχει ισχυρή αντίσταση από τις εκπαιδευτικές αρχές αναφορικά με την πιο πρόσφορη ηλικία συμμετοχής των παιδιών σε τέτοιου είδους παρεμβάσεις, με αποτέλεσμα να μην επιτρέπεται η υλοποίηση παρόμοιων προγραμμάτων, ακόμη και σε παιδιά της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Προκειμένου να καμφθεί η αντίσταση, αποφασίστηκε ότι σε αυτές τις χώρες πρέπει να ακολουθηθεί αντίστροφη πορεία, δηλαδή να ξεκινήσουν οι προληπτικές προσπάθειες από μία υψηλότερη εκπαιδευτική βαθμίδα και να προχωρήσουν σταδιακά προς τις χαμηλότερες.

Ωστόσο παρά το γεγονός ότι τα παιδιά βομβαρδίζονται με στερεότυπα από τη γέννηση τους, γεγονός που καθιστά ιδιαίτερα σημαντική την έναρξη της αποδόμησής τους σε όσο το δυνατόν μικρότερη ηλικία, η ηλικία 14⁺ αποτελεί εξίσου κρίσιμη ηλικία διότι, στις περισσότερες χώρες, αυτή είναι η ηλικία κατά την οποία τα περισσότερα έφηβα άτομα, αγόρια και κορίτσια, ξεκινούν ή έχουν ήδη ξεκινήσει να έχουν τις πρώτες τους ρομαντικές ή ερωτικές σχέσεις. Το σχολικό σύστημα μπορεί να αποτελέσει το κύριο πλαίσιο παρέμβασης, παρέχοντας σε μαθητές και μαθήτριες τις απαραίτητες πληροφορίες και δεξιότητες που απαιτούνται για να είναι σε θέση να αποφύγουν να γίνουν θύτες ή θύματα βίας στις σχέσεις τους καθώς επίσης και για να μπορούν να αντιδράσουν απέναντι σε αυτού του είδους τη βία.

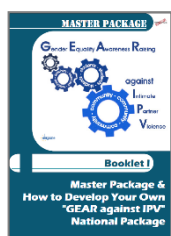
Μετά την αποτελεσματική υλοποίηση με παιδιά ηλικίας άνω των 14 ετών που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος “GEAR against IPV”, στο πλαίσιο του “GEAR against IPV - II” θα ελεγχθεί πιλοτικά η καταλληλότητα της χρήσης του υλικού με μικρότερα παιδιά (12⁺ ετών).

¹ Αυστρία, Γερμανία, Ελλάδα, Ισπανία, Κροατία, Κύπρος και Ρουμανία.

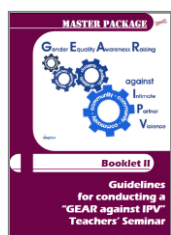
Η Κυπριακή Έκδοση του Υλικού "GEAR against IPV"

Η Κυπριακή Έκδοση του Υλικού "GEAR against IPV" αποτελείται από τέσσερα τεύχη:

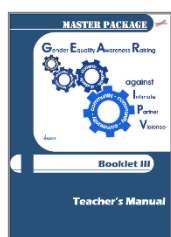
- Τεύχος I: Το Πρόγραμμα "GEAR against IPV": Χτίζοντας Υγιείς Σχέσεις ανάμεσα στα Δύο Φύλα
- Τεύχος II: Οδηγός Υλοποίησης ενός "GEAR against IPV" Σεμιναρίου Εκπαιδευτικών
- Τεύχος III: "GEAR against IPV" Εγχειρίδιο Εκπαιδευτικού
- Τεύχος IV: "GEAR against IPV" Βιβλίο Δραστηριοτήτων για Μαθητές και Μαθήτριες

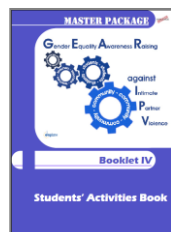
Το **Τεύχος I** παρέχει πληροφορίες για την προσέγγιση "GEAR against IPV" και τα προγράμματα στο πλαίσιο των οποίων δημιουργήθηκε το υλικό, καθώς και υποδείξεις προς κάθε ενδιαφερόμενο φορέα ή άτομο, αναφορικά με τη δημοσιοποίηση, τόσο των δράσεων όσο και του υλικού, τρόπους προσέγγισης των ομάδων-στόχων και ιδέες για άσκηση πίεσης σε εθνικό επίπεδο μέσω συγκεκριμένων δράσεων με στόχο την ενσωμάτωση του Προγράμματος "GEAR against IPV" στο σχολικό πρόγραμμα της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Το **Τεύχος II** που τιτλοφορείται, "Οδηγός Υλοποίησης ενός GEAR against IPV Σεμιναρίου Εκπαιδευτικών" δημιουργήθηκε με στόχο να καθοδηγήσει μια, όσο το δυνατόν, πιο ομοιόμορφη εκπαίδευση εκπαιδευτικών της ίδιας χώρας ή διαφορετικών χωρών της ΕΕ που σκοπεύουν να υλοποιήσουν Προγράμματα "GEAR against IPV" με έφηβους/-ες ή παιδιά στην τάξη (ή και σε διαφορετικό πλαίσιο).

Το **Τεύχος III** παρέχει στους/στις εκπαιδευτικούς χρήσιμες γενικές θεωρητικές πληροφορίες όπως και πληροφορίες για το πως να οργανώσουν ένα "GEAR against IPV" πρόγραμμα καθώς και τη βήμα προς βήμα διαδικασία για να το υλοποιήσουν στην τάξη τους, να το τεκμηριώσουν και να το αξιολογήσουν. Το κύριο μέρος του Τεύχους III αποτελεί μία εκτεταμένη συλλογή δραστηριοτήτων, έτοιμων να υλοποιηθούν στην τάξη.

Το **Τεύχος IV**, το οποίο εστιάζεται στους μαθητές/-ριες και είναι στενά συνδεδεμένο με το Τεύχος III, δημιουργήθηκε κατά τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχει στους/στις εκπαιδευτικούς έτοιμα προς χρήση φύλλα εργασίας και φυλλάδια για την υλοποίηση του προγράμματος.

A. Η Προσέγγιση GEAR against IPV

A.1. Η Προσέγγιση “Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων”

Η προσέγγιση “Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων” (GEAR against IPV: **G**ender **E**quality **A**wareness **R**aising **I**ntimate **P**artner **V**iolence [IPV]) αποτελεί μια συντονισμένη δράση πρωτογενούς και δευτερογενούς πρόληψης της ΒΕΣ μέσω επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και ενημέρωσης μαθητών/-ριών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την ισότητα των φύλων. Μέσα από μία σειρά βιωματικών δραστηριοτήτων, που πραγματοποιούνται στην τάξη και συντονίζονται από κατάλληλα καταρτισμένους/-ες εκπαιδευτικούς, οι μαθητές/-ριες καλούνται να διερευνήσουν και να αναθεωρήσουν τα στερεότυπα του φύλου που έχουν «κληρονομήσει» -τα οποία έχουν τις ρίζες τους στις στερεοτυπικές αντιλήψεις των έμφυλων ρόλων- που συχνά οδηγούν στην ΒΕΣ. Στόχος είναι οι μαθητές/-ριες να προσεγγίσουν τις διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα ως ατομικές διαφορές-κοινωνικά κατασκευασμένες- και όχι ως χαρακτηριστικά υπεροχής το ενός φύλου έναντι του άλλου.

Για επίτευξη του στόχου αυτού, η προσέγγιση “GEAR against IPV” εισαγάγει στην εκπαίδευση την ισότητα των φύλων και την ενημέρωση για την ΒΕΣ μέσω δράσεων πρόληψης, των οποίων οι μαθησιακοί στόχοι, η οργάνωση, τα εργαλεία, και η μεθοδολογία υλοποίησης έχουν συγγραφεί μέσα στα τέσσερα Εγχειρίδια της κάθε Εθνικής Έκδοσης, που είναι προσαρμόσιμες με βάση τη Πρότυπη Έκδοση “GEAR against IPV”.

Η προσέγγιση “GEAR against IPV” διαθέτει κάποια πολύ σημαντικά χαρακτηριστικά τα οποία την κάνουν, ιδιαίτερη, αλλά και κατάλληλη ως καλή πρακτική.

Πιο συγκεκριμένα η προσέγγιση “GEAR against IPV”:

- **Συνδέει άμεσα τη ΒΕΣ με την ισότητα των φύλων** και το κάνει αυτό αποκλειστικά μέσω **τεχνικών ενεργητικής μάθησης** και **βιωματικών δραστηριοτήτων** για έφηβους/-ες
- Είναι **παιδο-κεντρική**: οι έφηβοι/-ες δεν διδάσκονται αλλά καθοδηγούνται να **διερευνήσουν** τις προσωπικές στερεοτυπικές τους αντιλήψεις για τους ρόλους των δύο φύλων και την επίδραση που ασκούν στη ζωή τους, καθώς και να **«ανακαλύψουν»** και να **εξασκήσουν** τις δεξιότητες που θα τους/τις βοηθήσουν να αναπτύσσουν **υγιείς σχέσεις απαλλαγμένες από κάθε μορφής βία**
- παρέχει **έτοιμο-προς-χρήση υλικό** για την οργάνωση μιας **ολοκληρωμένης παρέμβασης** (επιμόρφωση εκπαιδευτικών – εργαστήρια εφήβων – αξιολόγηση)
- περιλαμβάνει ένα κυρίαρχο συστατικό **αξιολόγησης** (εργαλεία και μεθοδολογία) για την αξιολόγηση της διαδικασίας και της αποτελεσματικότητας (συμπεριλαμβανομένων των μετρήσεων και της βιωσιμότητας του αποτελέσματος των παρεμβάσεων)
- **είναι αποτελεσματική**: Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης δείχνουν ότι οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται (κατάρτιση των εκπαιδευτικών και ευαισθητοποίηση των μαθητών/-ριών) είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική
- **παρέχει** (στην Πρότυπη Έκδοση) **την μεθοδολογία και τα εργαλεία** για την ανάπτυξη **πολιτισμικά κατάλληλου** υλικού για οποιαδήποτε χώρα
- **είναι διαθέσιμη** για χρήση **σε 7 κράτη-μέλη της ΕΕ** (οι 7 Εθνικές Εκδόσεις είναι ήδη διαθέσιμες); Οι παρεμβάσεις τους έχουν ήδη δοκιμαστεί πιλοτικά σε όλες τις χώρες
- αποτελεί **ακριβή εκπλήρωση** του **άρθρου 14** της **Σύμβασης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας**.

A.1.1. Ταυτότητα του Προγράμματος

Το **Πρόγραμμα GEAR against IPV** [JLS/2008/DAP3/AG/1258], διάρκειας 24 μηνών (12/2009-12/2011), υλοποιήθηκε με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Πρόγραμμα DAPHNE III, Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης, Ελευθερίας και Ασφάλειας) και των συμμετεχόντων οργανισμών.

Συνολικά συμμετείχαν πέντε Οργανισμοί από τέσσερις χώρες: τρία Κράτη Μέλη της Ε.Ε. (Αυστρία, Γερμανία, Ελλάδα) και ένα υποψήφιο υπό ένταξη Κράτος (Κροατία). Συντονιστικός φορέας του Προγράμματος ήταν το Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας (Ελλάδα), ενώ φορείς - εταίροι του έργου ήταν οι: SPI Forschung hGmbH (Γερμανία), Austrian Women Shelter Network, AOF/ Information Centre Against Violence (Αυστρία) και ο Πανελλήνιος Σύλλογος Εκπαιδευτικών Αγωγής Υγείας (Ελλάδα). Ο φορέας "Center for Education, Counselling and Research-CESI" (Κροατία) συμμετείχε στο Πρόγραμμα υπό το καθεστώς του συνεργαζόμενου εταίρου (associate partner). Η Καθ. Carol Hagemann-White (Γερμανία) συμμετείχε ως ειδική εμπειρογνώμονας αναλαμβάνοντας την εξωτερική αξιολόγηση του έργου.

Το **Πρόγραμμα GEAR against IPV-II** (JUST/2013/DAP/AG/5408) ήταν ένα έργο διάρκειας 26 μηνών (10/2014 - 11/2016) που υλοποιήθηκε με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και αυτό το πρόγραμμα υλοποιήθηκε υπό το συντονισμό του Ευρωπαϊκού Δικτύου κατά της Βίας (Ελλάδα) και την εξωτερική του αξιολόγηση πραγματοποίησε η Καθ. Carol Hagemann-White (Γερμανία).

Στο πρόγραμμα συμμετείχαν πέντε οργανισμοί από πέντε κράτη-μέλη της Ε.Ε. Center for Education, Counselling and Research - CESI (Κροατία), Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου - MIGS (Κύπρος), Association for Liberty and Equality of Gender - ALEG (Ρουμανία), Plataforma unitària contra les violències de gènere (Ισπανία) και Το Χαμόγελο του Παιδιού (Ελλάδα).

A.1.2. Επιτεύγματα του "GEAR against IPV"

Ο απώτερος στόχος της προσπάθειας αυτής ήταν κυρίως να συμβάλει στην προστασία των κοριτσιών και των γυναικών από κάθε μορφή βίας με βάση το φύλο, καθώς και στην ανάπτυξη πολιτικών για τη δημόσια υγεία και πρακτικών με στόχο την προώθηση της ισότητας των φύλων. Το εργαλείο για την επίτευξη αυτού του στόχου ήταν η Πρότυπη και η Εθνική "GEAR against IPV" Έκδοση¹.

Τα κύρια επιτεύγματα του προγράμματος **"GEAR against IPV"** ήταν α) η ανάπτυξη και η ευρεία διανομή της πολιτιστικά προσαρμοσμένης και αναθεωρημένης-με αποτελέσματα αξιολόγησης- **Πρότυπης Έκδοσης** και των τεσσάρων **Εθνικών Πακέτων** "GEAR against IPV" (Αυστριακή, Κροατική, Γερμανική και Ελληνική και Κυπριακή Έκδοση), β) η **ευαισθητοποίηση εφήβων** (μέσω Εργαστηρίων σε 3 Κράτη Μέλη) σχετικά με τις βλαβερές συνέπειες των στερεοτύπων των φύλων, την αποδόμηση και την ανάπτυξη ασφαλών και υγιών συντροφικών σχέσεων με μηδενική ανοχή έναντι της βίας και, κατά συνέπεια, γ) η **αύξηση της πιθανότητας αναφοράς περιστατικών** βίας από εφήβους/-ες των οποίων η ευαισθητοποίηση έχει αυξηθεί, δ) η **βελτίωση της ικανότητας του/της εκπαιδευτικού** (μέσω Σεμιναρίων εκπαιδευτικών), ε) η **κατανόηση** θεμάτων που σχετίζονται με τα στερεότυπα των φύλων, όπως το πώς αυτά συνδέονται με την εκδήλωση της βίας με βάση το φύλο και ποια είναι τα κύρια προειδοποιητικά σημάδια για τον εντοπισμό τέτοιων περιπτώσεων και ζ) η **χρήση του παραγόμενου υλικού** ώστε να εφαρμοστούν τα Εργαστήρια "GEAR against IPV" σε μαθητές/-ριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος "GEAR against IPV-II", **αναθεωρήθηκε η Πρότυπη Έκδοση του υλικού** βάση της οποίας, **τρεις νέες Εθνικές Εκδόσεις** (Κυπριακή, Ρουμανική, Ισπανική) δημιουργήθηκαν, αξιολογήθηκαν και αναθεωρήθηκαν, ενώ **δύο** από τις υπάρχοντες Εκδόσεις (Κροατική και Ελληνική) **επικαιροποιήθηκαν**. Υπό την καθοδήγηση των εθνικών εκδόσεων, οι κύριες παρεμβάσεις "GEAR against IPV" (**Σεμινάρια εκπαιδευτικών και εργαστήρια μαθητών/-ριών**) υλοποιήθηκαν και αξιολογήθηκαν σε 5 Κράτη Μέλη. Επιπλέον, το υλικό και οι παρεμβάσεις δοκιμάστηκαν πιλοτικά με **παιδιά υψηλού κινδύνου και εφήβους/-ες** σε 3 Κράτη Μέλη.

Επιπλέον, με στόχο την **επέκταση της ευαισθητοποίησης στον γενικό πληθυσμό των εφήβων**, χρησιμοποιήθηκε η **μέθοδος της αλληλοδιδασκτικής προσέγγισης (peer-education)**: οι έφηβοι που συμμετείχαν στα εργαστήρια "GEAR against IPV", είχαν την δυνατότητα να δημιουργήσουν και να μεταφέρουν στα συνομήλικά τους άτομα, τα δικά τους μηνύματα πρόληψης μέσω **ενδο-σχολικής εκστρατείας** ή **εκστρατείας μέσω διαδικτύου** αναλόγως της προτίμησης της κάθε ομάδας. Είχαν επίσης την δυνατότητα να συμμετέχουν σε **Εθνικό Συνέδριο**, που πραγματοποιήθηκε σε κάθε ένα από τα 5 κράτη μέλη που συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

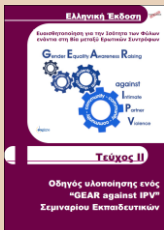
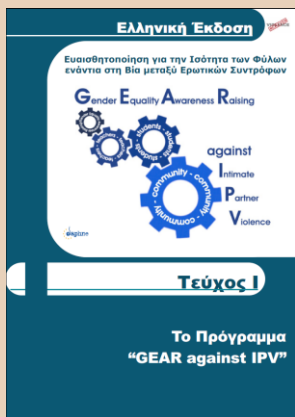
Ένα άλλο νέο στοιχείο που προστέθηκε στο πλαίσιο αυτού του Προγράμματος ήταν η χαρτογράφηση προληπτικών και υποστηρικτικών πρωτοβουλιών για την ΒΕΣ και τη Σεξουαλική Βία στην εφηβεία στα 5 κράτη. Αυτή η χαρτογράφηση προβλέπεται να εμπλουτιστεί για περισσότερα κράτη μέλη, μέσω της συμβολής εκπροσώπων από 28 κράτη μέλη και 8 υποψήφια και εν δυνάμει υποψήφια κράτη-μέλη που κλήθηκαν να συμμετάσχουν σε Ευρωπαϊκό Συνέδριο,

¹ Η δημιουργία της Πρότυπης και κάθε Εθνικής έκδοσης περιγράφεται αναλυτικά στο κεφάλαιο A4 και στο Β μέρος, αντίστοιχα του Τεύχους I της Πρότυπης Έκδοσης (gear-ipv.eu/images/Master_GEAR_against_IPV_Booklet_I_RevEd.pdf).

με κύριο στόχο την ευρεία διάδοση του υλικού και της προσέγγισης "GEAR against IPV".

Το Πρόγραμμα GEAR against IPV-II στη Κύπρο, περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις:

- ⇒ Δημιουργία, πολιτισμική προσαρμογή και αξιολόγηση της Κυπριακής Έκδοσης GEAR against IPV
- ⇒ Υλοποίηση και αξιολόγηση **επιμορφωτικών σεμιναρίων** 50 εκπαιδευτικών από την Λευκωσία [διάρκεια σεμιναρίου: 24 ώρες]
- ⇒ Υλοποίηση και αξιολόγηση 8 **βιωματικών εργαστηρίων ευαισθητοποίησης εφήβων** σε σχολεία Β' βάθμιας εκπαίδευσης στην Λευκωσία (ελάχιστη διάρκεια κάθε εργαστηρίου: 13 διδακτικές ώρες)
 - ⇒ **Καμπάνια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης εφήβων για την έμφυλη βία** μέσα από υλικά και μηνύματα που προέκυψαν στα εργαστήρια από έργα των ίδιων των εφήβων
 - ⇒ Ημερίδα **παρουσίασης των αποτελεσμάτων** του έργου με την ενεργή συμμετοχή των εφήβων και των εκπαιδευτικών που έλαβαν μέρος στο πρόγραμμα
- ⇒ **Ενέργειες προώθησης της ένταξης** του **εκπαιδευτικού υλικού** και των **εργαστηρίων ευαισθητοποίησης εφήβων** στο **πρόγραμμα των σχολικών δραστηριοτήτων** Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- ⇒ Συμμετοχή σε **Ευρωπαϊκό Συνέδριο** στην Αθήνα με στόχο τη ευρεία διάδοση της προσέγγισης GEAR against IPV και των αποτελεσμάτων, καθώς και την προώθηση της δημιουργίας νέων Εθνικών Εκδόσεων σε όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. και στα υποψήφια και εν δυνάμει υποψήφια προς ένταξη.

A.

**B. Προώθηση του Προγράμματος
"GEAR against IPV"**

B. Προώθηση του Προγράμματος "GEAR against IPV"

Β. ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "GEAR against IPV" ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ

Η ανάπτυξη της Κυπριακής έκδοσης "GEAR against IPV" αποτέλεσε το πρώτο και πιο σημαντικό βήμα για πρωτογενή πρόληψη της βίας με βάση το φύλο και ΒΕΣ σε σχολικό περιβάλλον. Το ΜΙΜΚΦ έχει αναλάβει μια σειρά δράσεων με σκοπό την ενημέρωση συγκεκριμένων ομάδων-στόχου και το γενικό πληθυσμό σχετικά με την ύπαρξη του Προγράμματος και τη διαθεσιμότητα του υλικού.

Σε αυτό το κεφάλαιο, παρουσιάζονται συγκεκριμένες δράσεις έχουν γίνει σε δύο επίπεδα: την ένταξη των εργαστηρίων "GEAR against IPV" στο αναλυτικό πρόγραμμα σχολείων Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και, την ευρεία διάδοση της Κυπριακής Έκδοσης "GEAR against IPV".

Β.1. Δράσεις για την βιωσιμότητα της Κυπριακής Έκδοσης "GEAR against IPV": Συνηγορώντας στην ενσωμάτωση του υλικού στο αναλυτικό πρόγραμμα των σχολείων

Γενικά η τακτική του lobbying (άσκηση πίεσης) είναι η προσπάθεια ενός ατόμου -ή ομάδας ατόμων που μοιράζονται μια κοινή ιδέα- να επηρεάσουν τους εκάστοτε υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, επικοινωνώντας τους ένα αίτημα και επιχειρηματολογώντας, ώστε να τους πείσουν να προχωρήσουν σε μια συγκεκριμένη απόφαση.

Στην περίπτωση κάθε Εθνικής έκδοσης της Σειράς "GEAR against IPV", μεταξύ των οποίων και η Κυπριακή, η "κοινή ιδέα" που προτείνεται να προωθηθεί σε Εθνικό επίπεδο είναι η υλοποίηση δράσεων πρωτογενούς πρόληψης της ΒΕΣ στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, και η μόνιμη ενσωμάτωση του αντίστοιχου υλικού στα προγράμματα σπουδών των σχολείων, εξασφαλίζοντας έτσι τη βιωσιμότητα της προσπάθειας. Αυτό αποτελεί μία επίπονη προσπάθεια η οποία θα συνεχίσει και μετά την ολοκλήρωση της χρηματοδότησης του Προγράμματος.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει καταβάλει σημαντικές προσπάθειες κυρίως στο θέμα της ολιστικής σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας² μέσα από την εισαγωγή του Προγράμματος Σπουδών Αγωγής Υγείας (ΠΣΑΥ) το 2011. Τα θέματα που σχετίζονται με την σεξουαλική βία και τα στερεότυπα των φύλων και τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στο ΠΣΑΥ περιλαμβάνονται κυρίως στη θεματική υποενότητα 3.1: Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία. Η υποενότητα περιλαμβάνει θέματα που αναφέρονται άμεσα σε μια ολιστική κατανόηση της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας όπως το εθνικό και ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο, τα στερεότυπα, η ενδοοικογενειακή βία, η επικίνδυνη σεξουαλική συμπεριφορά, η ομοφοβία, ο ρόλος της θρησκείας και των ΜΜΕ κλπ. Οι θεματικές αυτές προσεγγίζονται σε σχέση με τον ρόλο της πίεσης των φίλων, των αξιών ζωής, των στερεοτύπων φύλου, της αυτοπεποίθησης, της ασφάλειας, των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων καθώς και της κατάχρησης ουσιών. Η υποενότητα 3.1 του ΠΣΑΥ δεν προσεγγίζεται ανεξάρτητα αλλά προσφέρεται η δυνατότητα για συσχετίσεις με άλλες θεματικές ενότητες του ΠΣΑΥ αλλά και άλλων γνωστικών αντικειμένων, ώστε να διασφαλίζεται η ολιστική διαπραγμάτευση των θεμάτων σεξουαλικής υγείας. Επομένως, οι μαθητές/-ριες έχουν την ευκαιρία να κατανοήσουν ότι η σεξουαλικότητα και η σεξουαλική

² WHO-Europe and Federal Centre for Health Education BZgA, (2010). Standards for sexuality in Europe. A framework for policy makers, educational and health authorities and specialists. Cologne: WHO Europe and Federal Centre for Health Education BZgA <http://www.bzga-whocc.de/?uid=072bde22237db64297daf76b7cb998f0&id=Seite4486>

συμπεριφορά σχετίζονται με τη ζωή τους ευρύτερα, τις ζωές των άλλων και της κοινωνίας ως σύνολο.³

Μέσω του ΠΣΑΥ όλα τα σχολεία ενθαρρύνονται, από το 2009 σε ετήσια βάση, να αναπτύξουν Σχέδιο Δράσης Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Παραβατικότητας (dde2922) με στόχο την ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων στη σχολική μονάδα για έγκαιρη αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και ιδιαίτερα της παραβατικότητας και διαμόρφωση περιβάλλοντος ασφάλειας, ανεκτικότητας, συνεργασίας.⁴

Στη Μέση εκπαίδευση η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση πραγματοποιείται μέσα από τα μαθήματα Οικιακής Οικονομίας στο Γυμνάσιο και Οικογενειακής Αγωγής στο Λύκειο. Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, που συμπεριλαμβάνεται στα πλαίσια της Αγωγής Υγείας μπορεί να συμβάλει στην πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων όπως οι μορφές σεξουαλικής βίας, ο εκφοβισμός, η ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη στην εφηβεία, η ομοφοβία, η επικίνδυνη σεξουαλική συμπεριφορά, το HIV/AIDS και υπόλοιπα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, η αναπαραγωγή και διαιώνιση στερεοτύπων των φύλων, η βία κατά των γυναικών, ο στιγματισμός και οι διακρίσεις εις βάρος περιθωριοποιημένων ομάδων και άλλα.⁵

Με βάση τη μεθοδολογική προσέγγιση της Αγωγής Υγείας, η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στην κυπριακή εκπαίδευση προσεγγίζεται με τρόπο ώστε κάθε μαθητής/-ρια, από οποιοδήποτε υπόβαθρο και αν προέρχεται, να μη νιώσει προσβολή, αποκλεισμό ή άβολα συναισθήματα κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Αντίθετα κάθε μαθητής/-ρια ενδυναμώνεται μέσα από το δικό του/της πολιτισμικό και ηθικό πλαίσιο ώστε να αποκτά ικανότητες και να υιοθετεί στάσεις, αξίες και συμπεριφορές που να ενισχύουν την αντίσταση του ατόμου στην πρόωρη έναρξη σεξουαλικής δραστηριότητας ή/και στην επίδειξη υψηλού κινδύνου σεξουαλικής συμπεριφοράς.

Παρότι στην Κύπρο το ΠΣΑΥ στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι εδραιωμένο, η εφαρμογή προγραμμάτων με στόχο την πρωτογενή πρόληψη της έμφυλης βίας, συγκεκριμένα της ΒΕΣ και Σεξουαλικής Βίας, δεν είναι διαδεδομένη και ούτε θεσμοθετημένη σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Η εφαρμογή του ΠΣΑΥ εναπόκειται στους απάστωτε φορείς λήψης αποφάσεων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Συνεπώς, το ΜΙΜΚΦ προωθεί την ενσωμάτωση των εργαστηρίων "GEAR against IPV" (ως εκπαιδευτική μέθοδο και εργαλείο) στο πλαίσιο του ΠΣΑΥ στο πλαίσιο της υποενότητας 3.1: Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία. Ωστόσο, σε σχολικές βαθμίδες όπου τα εργαστήρια "GEAR against IPV" δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στο ΠΣΑΥ, μπορεί να υπάρχουν άλλα κατάλληλα μαθήματα (όπως η ιστορία, η τέχνη, η μουσική, το θέατρο, η αγωγή του πολίτη, η κοινωνιολογία κλπ), στο πλαίσιο των οποίων μπορούν να υλοποιηθούν. Αυτό βέβαια, και πάλι εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια μεμονωμένων προσώπων σε θέσεις λήψης αποφάσεων.

Ανάπτυξη τοπικών συνεργασιών με ανθρώπους σε θέσεις κλειδιά: Καθ'όλη τη διάρκεια του προγράμματος αλλά και πέρα από την λήξη του, το ΜΙΜΚΦ επιδιώκει στην οικοδόμηση τοπικών συνεργασιών με άτομα και οργανώσεις που ασχολούνται με την πρωτογενή πρόληψη της βίας ανάμεσα σε ερωτικούς συντρόφους, σε όλες τις μορφές της και της σεξουαλικής βίας. Τέτοιοι φορείς μπορούν να συμβάλουν στις δραστηριότητες διάδοσης καθώς και στην άσκηση

³ Ioannou, Kouta, Constantinidou, Ellina (2014) Sexuality Education as a Collective Responsibility: Health Education Curriculum in Cyprus, Sex Education Journal.

⁴ Πολιτική Υπουργείου Παιδείας Και Πολιτισμού Για Τη Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση (2016), σελ. 7. Διαθέσιμο στο: <http://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/ypp5075b>.

⁵ Αυτόθι, σελ 8.

πιέσεων για την συμπερίληψη των εργαστηρίων "GEAR against IPV" Εργαστήρια σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο. Εμπειρογνώμονες και οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή πρόληψη της ΒΕΣ στο σχολείο ή στην κοινότητα προσκαλούνται να εμπλακούν σε αυτή την προσπάθεια, όπως δήμοι, ΜΚΟ, σύνδεσμοι καθηγητών και γονέων, αλλά και μεμονωμένοι εκπαιδευτικοί, γονείς και μαθητές/-ριες.

Μια ενδεικτική λίστα τέτοιων φορέων περιλαμβάνει:

- Σχολικές μονάδες οι οποίες ενδιαφέρθηκαν μετά από συμμετοχή στο πρόγραμμα
- Σχολικές μονάδες οι οποίες ενδιαφέρθηκαν αφότου έχουν πληροφορηθεί για το πρόγραμμα από εκπαιδευτικούς, μαθητές/-ριες, και εμπειρογνώμονες/συνεργάτες/-ιδες.
- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης
- Υπουργείο Παιδείας, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
- Υπουργείο Παιδείας, Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας
- Μεμονωμένοι/-ες επιθεωρητές/-ριες μέσης εκπαίδευσης (π.χ οικιακής οικονομίας)
- Επιτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού.

Άσκηση πίεσης για την συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων φορέων: Στην Κύπρο, ο κύριος φορέας που είναι υπεύθυνος για την ενσωμάτωση ενός τέτοιου προγράμματος στο αναλυτικό πρόγραμμα όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, είναι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Για την άσκηση πίεσης για την ενσωμάτωση των εργαστηρίων "GEAR against IPV" στο αναλυτικό πρόγραμμα των σχολείων Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το ΜΙΜΚΦ είναι σε διαρκή επικοινωνία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και αρμόδια τμήματα του Υπουργείου (π.χ. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, κ.α.) για την παροχή πληροφοριών και τεχνικής υποστήριξης όπου είναι εφικτή παρέμβαση σε επίπεδο αποφάσεων που αφορούν παρεμβάσεις στο σχολικό περιβάλλον.

Πρωώθηση των Εργαστηρίων "GEAR against IPV" σε τοπικό επίπεδο: Σε τοπικό επίπεδο, όμως, η άσκηση πίεσης για την υλοποίηση του εργαστηρίου σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί να είναι μια απλούστερη διαδικασία, δεδομένου ότι εκείνοι που μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόσουν το εργαστήριο είναι συνήθως οι διευθυντές/-ριες των σχολείων. Σε αυτή τη περίπτωση, οι διευθυντές/-ριες, έχουν την δυνατότητα υλοποίησης των εργαστηρίων "GEAR against IPV" σε πιο συστηματική βάση (είτε σε μεγαλύτερο αριθμό τάξεων, είτε για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, π.χ. κάθε χρονιά). Αυτό βέβαια, εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια του/της κάθε διευθυντή/-ριας και πιθανόν μεμονωμένων εκπαιδευτικών οι οποίοι/-ες είναι αφοσιωμένοι στην προώθηση και υλοποίηση ενός τέτοιου Προγράμματος.

Β.1.1. Διάδοση και προώθηση της Κυπριακής Έκδοσης "GEAR against IPV"

Μέθοδοι δημοσιοποίησης και ανάδειξης του υλικού "GEAR against IPV". Γενικά, η τακτική διάδοσης πληροφοριών προσβλέπει σε τρεις στόχους: την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση και την άσκηση πίεσης για λήψη απόφασης (όπως αναφέρθηκε ήδη στο μέρος Β.1). Για την περίπτωση της προώθησης της Κυπριακής Έκδοσης "GEAR against IPV" και του

Προγράμματος, οι στόχοι αυτοί μπορούν να προσδιοριστούν ως ακολούθως:

Ενέργειες ενημέρωσης: Απευθύνονται κυρίως σε άτομα και οργανισμούς που δεν ανήκουν στις ομάδες-στόχου του Προγράμματος "GEAR against IPV", αλλά, που θα πρέπει να ενημερωθούν για το πρόβλημα της ΒΕΣ και σεξουαλικής βίας, καθώς και τυχόν υπάρχουσες προσπάθειες πρόληψης. Αν και δεν είναι απαραίτητο να έχουν τεχνικές λεπτομέρειες για το υλικό ή τα εργαστήρια, ωστόσο θα πρέπει να ενημερώνονται για το σκοπό, για τον οποίο αναπτύχθηκαν και τη χρησιμότητά τους για τα παιδιά στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Αυτό το είδος της διάδοσης μπορεί να βοηθήσει, τουλάχιστον σε τοπικό επίπεδο, ενημερώνοντας για την ύπαρξη του υλικού και να διευκολύνει την αποδοχή της εφαρμογής του εργαστηρίου στα σχολεία (π.χ από συνδέσμους γονέων, εκπαιδευτικών και από δημοσιογράφου για διάδοση του υλικού).

Γονείς και κηδεμόνες μπορούν να ενημερωθούν μέσω επιστολών (βλ. Κεφάλαιο Β.2.) ή μέσω άλλου ενημερωτικού υλικού, όπως το ενημερωτικό φυλλάδιο του Προγράμματος, τα οποία θα λάβουν μέσω:

- ⇒ Συνδέσμων γονέων και κηδεμόνων
- ⇒ Ομοσπονδία Γονέων / Κηδεμόνων Συλλόγων
- ⇒ Δελτία τύπου προωθώντας τις σχετικές ιστοσελίδες / σελίδες στο Facebook
- ⇒ Δελτία Τύπου για τα ΜΜΕ.

Κατανόηση και Ευαισθητοποίηση: Σε αυτή την περίπτωση, οι ενέργειες διάδοσης της ύπαρξης της Κυπριακής Έκδοσης και των Εργαστηρίων "GEAR against IPV", στοχεύουν τους/τις εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και μαθητές/-ριες στην Κύπρο. Τα άτομα που ανήκουν σε αυτές τις ομάδες πρέπει να πειστούν για τη σημαντικότητα της προσπάθειας και τα άμεσα οφέλη που προκύπτουν εάν αποφασίσουν να συμμετάσχουν στην υλοποίηση του Προγράμματος (τόσο για τους/τις εκπαιδευτικούς όσο και για τους/τις μαθητές/-ριες). Είναι, επομένως, σημαντικό για τους/τις εκπαιδευτικούς και τους/τις μαθητές/-ριες να ενημερωθούν λεπτομερώς για την αναγκαιότητα του Προγράμματος, το μέγεθος και τη φύση του προβλήματος της βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει επίσης να ενημερώνονται σχετικά με άλλα τεχνικά χαρακτηριστικά (όπως είναι οι απαιτούμενες εκπαιδεύσεις, καθώς και οι διαδικασίες εφαρμογής) του Προγράμματος "GEAR against IPV". Άλλες ομάδες-στόχοι των οποίων η ευαισθητοποίηση θεωρείται ότι είναι κρίσιμης σημασίας θα μπορούσαν να είναι: α) Μη-κυβερνητικοί οργανισμοί (ΜΚΟ), επαγγελματίες στον τομέα της εκπαίδευσης, της προαγωγής της υγείας, της προώθησης της ισότητας των φύλων ή της πρόληψης της βίας, β) μελλοντικοί/-ές καθηγητές/-τριες ή άλλοι επαγγελματίες που σχετίζονται με αυτούς τους τομείς, με τους/τις οποίους/-ες μπορεί να επιτευχθεί επικοινωνία μέσω Πανεπιστημίου ή Κολεγίου (όπου μπορεί να αποσταλεί η Εθνική Έκδοση) καθώς και μέσω καθηγητών τους (μέσω προσωπικών επαφών καθώς και μέσω επιστημονικών δημοσιεύσεων και ανακοινώσεων).

Τα κανάλια διάδοσης της πληροφορίας για αυτούς τους πληθυσμούς μπορεί να είναι:

- ⇒ Η ιστοσελίδα του προγράμματος
- ⇒ Το διαδίκτυο: αναρτήσεις σε ιστοσελίδες εκπαιδευτικού περιεχομένου και ιστοσελίδες σχετικών φορέων
- ⇒ Παρουσιάσεις του υλικού και του προγράμματος σε ενημερωτικά δελτία (newletters) σχετικών Μη-Κυβερνητικών Οργανισμών
- ⇒ Δελτία τύπου στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο

- ⇒ Ηλεκτρονική αλληλογραφία μέσω των σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- ⇒ Αποστολή του υλικού του προγράμματος (έντυπο ή σε CD/USB) στα σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- ⇒ Το δίκτυο Παρατηρητηρίου για τη Βία στο Σχολείο, Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
- ⇒ Επίσημη γραπτή ενημέρωση (με σχετική εγκύκλιο από την Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού)
- ⇒ Ανακοινώσεις των αποτελεσμάτων της εφαρμογής του προγράμματος σε συνέδρια και ημερίδες ή άλλες επιστημονικές συναντήσεις
- ⇒ Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά, ιδίως με αποτελέσματα από την αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος.

Στις σελίδες που ακολουθούν παρουσιάζονται αναλυτικότερα οι δυνατότητες για τα προαναφερθέντα κανάλια διάδοσης της πληροφορίας σχετικά με τη διαθεσιμότητα της Κυπριακής έκδοσης της Σειράς "GEAR against IPV" και των στόχων του Προγράμματος.

Μέσα διάδοσης του Προγράμματος και των Εγχειριδίων "GEAR against IPV"-II στη Κύπρο

Πολλά μέσα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διάδοση της Κυπριακής έκδοσης του υλικού και των δραστηριοτήτων του προγράμματος, που απαιτούν διαφορετικούς τύπους προσέγγισης και, ενδεχομένως, διαφορετικούς πληθυσμούς-στόχους. Τα μέσα που χρησιμοποιούνται είναι τα ακόλουθα. Σε κάθε περίπτωση, ο Οργανισμός/ ή ο/οι επαγγελματίας/-ές που είναι υπεύθυνος/οι για την Εθνική Έκδοση, καθώς και κάθε άλλος εταίρος-ενδιαφερόμενα μέρη, μπορούν να δημιουργήσουν τη δική τους λίστα των εργαλείων διάδοσης για το Πρόγραμμα και την Εθνική Έκδοση "GEAR against IPV" με βάση τις ιδιαιτερότητες στη χώρα τους. Ως εκ τούτου, τα μέσα/ εργαλεία διάδοσης που παρουσιάζονται παρακάτω μπορούν να τροποποιηθούν αναλόγως του τοπικού πλαισίου.

Ιστοσελίδες (Διαδίκτυο):

- ⇒ Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
<http://www.moec.gov.cy>
- ⇒ Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
<http://www.moec.gov.cy/dme>
- ⇒ Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
<http://www.pi.ac.cy>
- ⇒ Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο
http://www.moec.gov.cy/paratiritirio_via
- ⇒ Γραφείο Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας
http://www.moec.gov.cy/agogi_ygeias
- ⇒ Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου
www.medinstgenderstudies.org

⇒ Κυπριακό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου

www.cyberethics.info

⇒ Οργανισμός Νεολαίας

www.youthboard.org.cy

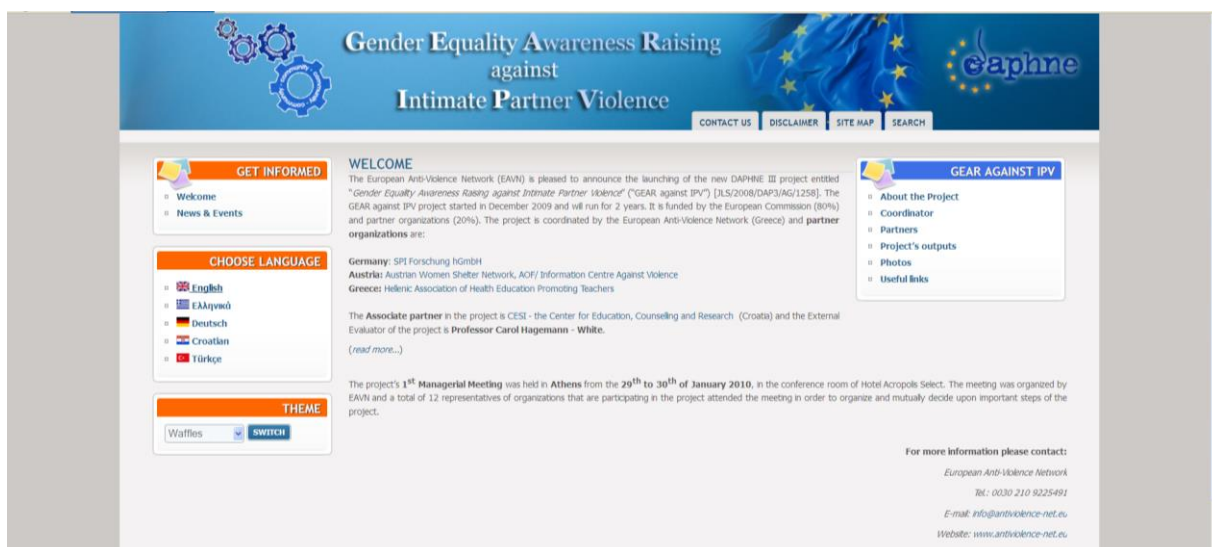
⇒ Παιδεία News

www.paideianews.com

Η ιστοσελίδα του Προγράμματος GEAR against IPV II: www.gear-ipv.eu

Η ιστοσελίδα του Προγράμματος GEAR against IPV I: www.1st.gear-ipv.eu

Ιστοσελίδα του Μεσογειακού Ινστιτούτου Μελετών Κοινωνικού Φύλου (ΜΙΜΚΦ): www.medinstgenderstudies.org

⇒ **σελίδα του στο Facebook**

<https://www.facebook.com/medinstgenderstudies>

⇒ **Twitter**

<https://www.twitter.com/MIgsCy>

[About](#) [Who We Are](#) [What We Do](#) [Press room](#) [Archive](#) [Contact Us](#)

[Calendar](#) [Current Projects](#) [Memberships](#) [News](#) [Publications](#)

Category: Current Projects

Adolescents' Awareness Raising Campaign against IPV/Dating Violence/ Gender-Based Violence and Sexual Violence in Cyprus

16.09.2016 No Comments

All students participating at the "Building Healthy Intimate Relationships" Workshops organised in Cyprus, were invited to design and create messages and products to be used for the realization of an awareness raising campaign

Search

Twitter
Follow on Twitter

Κατάλογοι ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (Emailing lists):

Περιλαμβάνει την δημιουργία μιας εκτεταμένης λίστας διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ώστε να ενημερωθούν ενδιαφερόμενα μέρη και συνεργαζόμενοι φορείς (ομάδες, οργανισμοί, άτομα) για την ύπαρξη του Προγράμματος και του υλικού. Σε αυτή την περίπτωση, ο αποστολέας θα πρέπει να στείλει (σε πολλαπλές διευθύνσεις της λίστας αυτής) ένα σύντομο, περιγραφικό αλλά ελκυστικό μήνυμα που να περιλαμβάνει ένα υπερσύνδεσμο (www.gear-ipv.eu) για τη λήψη των φυλλαδίων ή / και πιο αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με το Πρόγραμμα και τις δραστηριότητές του ή / και έντυπα των αιτήσεων, κ.λπ.

Ταχυδρομείο:

Η Κυπριακή Έκδοση το υλικού "GEAR against IPV" είναι διαθέσιμη σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του Προγράμματος (www.gear-ipv.eu) μαζί με το ενημερωτικό φυλλάδιο. Αντίγραφα του υλικού αυτού μπορούν να αποσταλούν στους προαναφερόμενους φορείς/ οργανισμούς/ υπηρεσίες (Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Ενώσεις Καθηγητών/-ριών, αλλά και σε ΜΚΟ, οργανισμούς που εργάζονται στο χώρο της πρόληψης ΒΕΣ, της προώθησης της ισότητας των φύλων κλπ.). Το ίδιο υλικό, επιπλέον, συνοδευόμενο από επίσημες επιστολές και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα σταλεί στους/στις υπευθύνους/-ες διαμόρφωσης πολιτικών αποφάσεων (αρμόδιες υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, σχετική επιτροπή της Βουλής των Αντιπροσώπων, στο Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως, στην Αρχή Ισότητας, στο Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, στον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας κτλ.), στο πλαίσιο των προσπαθειών προώθησης, πιστοποίησης του υλικού και της ενσωμάτωσης του Προγράμματος στο Πρόγραμμα Σπουδών Αγωγής Υγείας της

Συνεντεύξεις και Δελτία Τύπου:

"GEAR against IPV" Ενημερωτικό Φυλλάδιο και άλλο ενημερωτικό υλικό:

Place your
stamp here

Δημιουργία μαθητών και μαθητριών της τάξης Β3, του Γυμνασίου Αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου (Λευκωσία), στο πλαίσιο ερευνητικής ευαισθητοποίησης «Χτίζοντας Υγιείς Σχέσεις Ανάμεσα στα Δύο Φύλα», του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «GEAR Against IPV». Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων». Κέρδισε το 1^ο Βραβείο στον διαγωνισμό του Προνομιώματος.

To:

Με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος Daphne III της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

www.gear-ipv.eu

Place your
stamp here

«Αγάπη μόνο!»: 3^ο Βραβείο

Δημιουργία μαθητών και μαθητριών της τάξης Β4, του Γυμνασίου Διανέλλου και Θεοδότου (Λευκωσία), στο πλαίσιο εργαστηρίων ευαισθητοποίησης «Χτίζοντας Υγιείς Σχέσεις Ανάμεσα στα Δύο Φύλα», του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «GEAR Against IPV. Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων». Κέρδισε το 3^ο Βραβείο στον διαγωνισμό του Προγράμματος.

To:

Με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος Daphne III της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

**ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ
ΥΓΙΕΙΣ
ΣΧΕΣΕΙΣ
ΑΝΑΜΕΣΑ
ΣΤΑ
ΔΥΟ
ΦΥΛΑ**

GEAR against IPV
Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη
Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων

Gender
Equality
Awareness
Raising
against
Intimate
Partner
Violence

**BUILDING
HEALTHY
INTIMATE
RELATIONSHIPS**

GEAR against IPV
Gender Equality Awareness Raising against
Intimate Partner Violence

Gender
Equality
Awareness
Raising
against
Intimate
Partner
Violence

Συναντήσεις με εκπροσώπους τοπικών αρχών:

Συναντήσεις με εκπροσώπους τοπικών αρχών (π.χ. με τις περιφερειακές και δημοτικές αρχές, καθώς και με διευθυντές/-ριες σχολείων ή κυβερνητικές υπηρεσίες/ τμήματα) είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές στην άσκηση πίεσης για την προώθηση της Εθνικής Έκδοσης του υλικού στα σχολεία σε συγκεκριμένες περιοχές.

Διοργάνωση Συνεδρίων:

Το ΜΙΜΚΦ σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, διοργάνωσαν Εθνικό Συνέδριο του Προγράμματος «GEAR against IPV», στις 21 Ιουνίου 2016 στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, στην Λευκωσία. Στο πλαίσιο του Συνεδρίου παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα του Προγράμματος και η Εθνική Έκθεση για το πρόβλημα της συντροφικής βίας στις εφηβικές σχέσεις. Οι σύνεδροι είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις και εμπειρίες από τη συμμετοχή τους σε επιμορφωτικά σεμινάρια εκπαιδευτικών και εργαστήρια ενημέρωσης μαθητών/-τριών σε 6 σχολεία. Επιπρόσθετα, αναδείχθηκαν οι εμφάσεις του Προγράμματος που ήταν η επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε θέματα στερεοτυπικών αντιλήψεων για τους ρόλους των δύο φύλων, ισότητας των φύλων και έμφυλης βίας στις σχέσεις των εφήβων, η παροχή της απαιτούμενης τεχνογνωσίας και η ανάπτυξη δεξιοτήτων για την υλοποίηση και αξιολόγηση βιωματικών εργαστηρίων ευαισθητοποίησης εφήβων σε σχολικό πλαίσιο, καθώς επίσης η ανάπτυξη δεξιοτήτων αναγνώρισης, διαχείρισης και κατάλληλης παραπομπής τυχόν περιστατικών κακοποίησης παιδιών και εφήβων.

Ανάλογές συνεργασίες στη διοργάνωση συνεδρίων προώθησης του υλικού, αποτελούν εξαιρετικές ευκαιρίες για δικτύωση των διαφόρων αρμόδιων φορέων και την προώθηση του Προγράμματος, της προσέγγισης, της Εθνικής Έκδοσης του εκπαιδευτικού υλικού και των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης του “GEAR against IPV”.

Ανακοινώσεις σε Συνέδρια/Ημερίδες και άλλες επιστημονικές συναντήσεις:

Ήδη κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος έγιναν ανακοινώσεις σε συνέδρια από το ΜΙΜΚΦ ενημερώνοντας ευρύ κοινό για την ύπαρξη του Προγράμματος και του διαθέσιμου εκπαιδευτικού υλικού. Περισσότερες ανακοινώσεις αναμένεται να πραγματοποιηθούν κυρίως μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του Προγράμματος, προκειμένου από τη μια πλευρά να τονιστεί η αναγκαιότητα ύπαρξης προγραμμάτων πρωτογενούς πρόληψης της έμφυλης βίας στο πλαίσιο της εκπαίδευσης και από την άλλη να γνωστοποιηθούν τα «έτοιμα-προς-χρήση» διαθέσιμα εργαλεία (π.χ παρουσίαση ή ανακοίνωση του προγράμματος σε εκπαιδευτικά συνέδρια που διοργανώνουν άλλες ΜΚΟ ή αρμόδιοι φορείς όπως «Ασπίδα κατά της ομοφοβίας στο σχολείο» - Λευκωσία 2016).

Παραλήπτες/-τριες διάδοσης του υλικού "GEAR against IPV" στην Κύπρο

Η διάδοση του υλικού "GEAR against IPV" μπορεί να στοχεύσει ενδεικτικά τις ακόλουθες ομάδες ατόμων:

Τοπικό επίπεδο

- ♦ Εκπαιδευτικοί και άλλοι/-ες εμπειρογνώμονες στον τομέα της εκπαίδευσης (π.χ εκπαιδευτές/-ριες νεολαίας, ακαδημαϊκοί, δάσκαλοι/-ες δημοτικής εκπαίδευσης κτλ.) που πιθανόν να ενδιαφέρονται να υλοποιήσουν τα εργαστήρια
- ♦ Μαθητές και μαθήτριες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- ♦ Τοπικές αρχές (π.χ δήμοι, δημοτικές αρχές, σχολεία, σύνδεσμοι εκπαιδευτικών, γονέων και κηδεμόνων)
- ♦ Αρμόδιες ΜΚΟ (π.χ που ασχολούνται με θέματα εκπαίδευσης, ισότητας των φύλων, νεολαίας, βίας κατά των γυναικών)
- ♦ ΜΜΕ (δημοσιογράφοι έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου, ραδιοφώνου, τηλεόρασης κτλ)
- ♦ γενικός πληθυσμός

Εθνικό επίπεδο

- ♦ Φορείς χάραξης πολιτικών και λήψης αποφάσεων σχετικά με την εκπαίδευση ή/και την πρόληψη της βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων (π.χ Υπουργοί, Βουλευτές/-ριες, Επίτροποι, αρμόδια Κυβερνητικά τμήματα/υπηρεσίες)
- ♦ Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και άλλοι οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εκπαίδευσης και της πρόληψης της βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων (π.χ ερευνητικά κέντρα, κέντρα νεότητας)
- ♦ ΜΜΕ (δημοσιογράφοι έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου, ραδιοφώνου, τηλεόρασης κτλ)
- ♦ Επιστημονική Κοινότητα (π.χ Πανεπιστήμια, ακαδημαϊκοί, φοιτητές και φοιτήτριες, όμιλοι φοιτητών/-ριών)
- ♦ Αρμόδιες ΜΚΟ (π.χ που ασχολούνται με θέματα εκπαίδευσης, ισότητας των φύλων, νεολαίας, βίας κατά των γυναικών και ενδοοικογενειακής βίας)
- ♦ Σχετικά δίκτυα (π.χ επαγγελματικά ή κοινωνικά δίκτυα εκπαιδευτικών, γονέων, νεολαίας)

B.1.2. «Στρατηγική» διάδοσης του υλικού & του Προγράμματος "GEAR against IPV"

Λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που αναφέρθηκαν στις προηγούμενες ενότητες, σχεδιάστηκε η στρατηγική διάδοσης της Ελληνικής Έκδοσης του υλικού "GEAR against IPV" και του Προγράμματος, η οποία παρουσιάζεται στους πίνακες των σελίδων που ακολουθούν.

Ο Πίνακας B1 λειτούργησε ως «δεξαμενή» προκειμένου να καταρτιστούν οι υπόλοιποι πίνακες και παρέχει μια γενική εικόνα των διαθέσιμων εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν, χρησιμοποιούνται και θα χρησιμοποιηθούν στο μέλλον για την αποτελεσματική διάχυση του Προγράμματος και του υλικού "GEAR against IPV". Σε κάθε στήλη παρουσιάζονται συγκεντρωτικά τα υλικά, οι πληθυσμοί-στόχοι, τα μέσα διάδοσης, οι κατάλληλες χρονικές στιγμές για την υλοποίηση των δράσεων, καθώς και οι υπεύθυνοι/-ες που θα εμπλακούν στη διαδικασία.

Ο πίνακας B2 μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον σχεδιασμό συγκεκριμένης στρατηγική διάδοσης του προγράμματος και του υλικού "GEAR against IPV". Δηλαδή, συνδυάζοντας το υλικό που διαδόθηκε ή θα διαδοθεί, με τον πληθυσμό-στόχο, τον σκοπό, το μέσο, και τον/την υπεύθυνο/-η της συγκεκριμένης ενέργειας διάδοσης.

Πίνακας Β1. «Δεξαμενή» πληροφοριών για την κατάρτιση στρατηγικής διάδοσης της Κυπριακής Έκδοσης του υλικού "GEAR against IPV" και του Προγράμματος

Υλικό προς διάδοση	Πληθυσμός ομάδα στόχος	Μέσο/α διάδοσης	Χρόνος	Υπεύθυνος/η ενέργειας
1. Λεπτομερής πληροφόρηση για την ταυτότητα, τους στόχους και την πρόοδο του Προγράμματος και του υλικού	Γενικός πληθυσμός □ Γονείς □ Μαθητές/-ριες □ Εκπαιδευτικοί (Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης)	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης □ Ιστοσελίδες (Προγράμματος, ΜΙΜΚΦ, Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, άλλες ιστοσελίδες εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος και ΜΚΟ)	1. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης αλλά και μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος	Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου (ΜΙΜΚΦ) □ Επαγγελματίες που συμμετείχαν στην συγγραφή/προσαρμογή του υλικού
2. Κυπριακή Έκδοση "GEAR against IPV" (έντυπη και ηλεκτρονική μορφή)	□ Εκπαιδευτικοί γενικά □ Διευθύνσεις Δημόσιων σχολείων □ Διευθύνσεις Ιδιωτικών σχολείων	□ Λίστες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (ΜΙΜΚΦ, Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Διευθύνσεις σχολείων, σχετικοί φορείς και ΜΚΟ)	2. Μετά την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού υλικού	□ Επαγγελματίες που εργάζονται για την πρόληψη της έμφυλης βίας ή/και της βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων
3. Ενημερωτικά φυλλάδια προγράμματος και υλικό που παράχθηκε στα εργαστήρια μαθητών/-ριών	□ Εκπαιδευτικοί υπεύθυνοι/-ες Αγωγής Υγείας □ Επαγγελματίες σχετικοί με το χώρο της εκπαίδευσης □ Επαγγελματίες που εργάζονται στο πεδίο της πρόληψης της έμφυλης βίας ή/και της βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων	□ Ταχυδρομείο (Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Σύλλογοι γονιών και κηδεμόνων, σχετικές ΜΚΟ)	3. Κατά τη διάρκεια του Προγράμματος και σε κάθε ευκαιρία. Για το ενημερωτικό υλικό (τσαντούλες και καρτ ποστάλ) στην αρχή ή στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους	Επιπλέον: □ ΥΠΠ □ Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
4. Αποτελέσματα αξιολόγησης προγράμματος	□ Επαγγελματίες που εργάζονται με έφηβους/-ες □ Επιστημονική κοινότητα	□ Συνέδρια, Συναντήσεις, Ημερίδες (Εθνικά, Ευρωπαϊκά, Συναντήσεις εργασίας, παρουσιάσεις σε ημερίδες)	4. Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του Προγράμματος	□ Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης (ΥΠΠ)
5. Φυλλάδιο με συστάσεις πολιτικής που προκύπτουν για τα σεμινάρια εκπαιδευτικών	□ Φοιτητές/-ριες Τμημάτων συναφών αντικειμένων □ Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ)	□ Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά ή επαγγελματικά περιοδικά	5. Μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος	□ Δίκτυο κατά της Βίας στο σχολικό περιβάλλον (ΥΠΠ)
6. Φυλλάδιο με συστάσεις πολιτικής που προκύπτουν από τα εργαστήρια μαθητών/-ριών			6. Μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος	□ Εκπαιδευτικοί που υλοποίησαν το Πρόγραμμα σε σχολεία □ Μαθητές/-ριες που

7. Φυλλάδιο δεδομένων από το Εθνικό Συνέδριο	<ul style="list-style-type: none"> □ Συναφή τμήματα του ΥΠΠ □ Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας □ Επίτροπος Προστασίας Δικαιωμάτων του Παιδιού □ Επίτροπος Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 	□ Εκπαιδεύσεις/ Καταρτίσεις (Εκπαιδευτικών, Υπεύθυνων Αγωγής Υγείας κτλ.)	7. Μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος	συμμετείχαν στην υλοποίηση του Προγράμματος σε σχολεία
8. Σύντομη περιγραφή του υλικού και υπερσύνδεσμος στη σελίδα του προγράμματος για άμεση πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό			8. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Προγράμματος και σε κάθε ευκαιρία – όπως συνέδρια, συναντήσεις, ημερίδες ή στο πλαίσιο σχετικών προγραμμάτων.	
9. Ηλεκτρονική αλληλογραφία και υπερσύνδεσμος για ηλεκτρονική πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό			9. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Προγράμματος, μετά την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού υλικού, αλλά και στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους (για σχολεία που πιθανόν να ενδιαφέρονται να υλοποιήσουν)	

Πίνακας Β2. Στρατηγική/ ενέργειες διάδοσης της Κυπριακής Έκδοσης του υλικού "GEAR against IPV" και του Προγράμματος

Σκοπός	Στόχος	Υλικό προς διάδοση	Πληθυσμός-Ομάδα Στόχος	Μέσο/α διάδοσης	Χρόνος
Ιενημέρωση	Γνωστοποίηση του Προγράμματος και των στόχων του	Ενημερωτικό φυλλάδιο Προγράμματος	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Γενικός πληθυσμός ♦ Σχετικοί/-ες επαγγελματίες ♦ Εκπαιδευτικοί 	Ιστοσελίδα ΜΙΜΚΦ www.medinstgenderstudies.org Ιστοσελίδες: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ΕΔκΒ ♦ ΥΠΠ ♦ Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου ♦ Άλλων φορέων 	Κατά τη διάρκεια υλοποίησης και μετά την υλοποίηση του Προγράμματος
	Γνωστοποίηση του Προγράμματος και των στόχων του	Δελτία τύπου	Γενικός πληθυσμός	MME	Κατά τη διάρκεια υλοποίησης και μετά την υλοποίηση του Προγράμματος
	Παροχή πληροφόρησης για το Πρόγραμμα, την πρόοδο υλοποίησης και το εκπαιδευτικό υλικό	Πληροφορίες για την ταυτότητα του προγράμματος, τους στόχους και το εκπαιδευτικό υλικό	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Εκπαιδευτικοί ♦ Επαγγελματίες που εργάζονται στον τομέα πρόληψης της έμφυλης βίας, της ΒΕΣ ή/και με παιδιά και εφήβους 	Ιστοσελίδα Προγράμματος GEAR against IPV www.gear-ipv.eu	Κατά τη διάρκεια υλοποίησης και μετά την υλοποίηση του Προγράμματος
	Παροχή λεπτομερούς πληροφόρησης για το Πρόγραμμα, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και το εκπαιδευτικό υλικό	Περιλήψεις και παρουσιάσεις (συστάσεων πολιτικής για τα σεμινάρια εκπαιδευτικών και εργαστήρια εφήβων)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Επιστημονική κοινότητα ♦ Επαγγελματίες σχετικοί/-ες με πρόληψη ΒΕΣ/Αγωγή Υγείας ♦ Εκπαιδευτικοί ♦ Φοιτητές/-ριες συναφών αντικειμένων 	Εθνικά συνέδρια, Ημερίδες ή/και Συναντήσεις Εργασίας	Κατά τη διάρκεια υλοποίησης και μετά την υλοποίηση του Προγράμματος

Κατανόηση και ευαισθητοποίηση	Ενίσχυση δεξιοτήτων (εκπαίδευση εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης)	Κυπριακή έκδοση εκπαιδευτικού υλικού "GEAR against IPV"	Εκπαιδευτικοί Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Εκπαίδευση 30 εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Ιανουάριος και Ιούνιος 2016
	Πρώθηση της ταυτότητας του Προγράμματος, των στόχων του και του υλικού	Σύντομη περιγραφή του υλικού με υπερσύνδεσμο για πρόσβαση και ανάκτηση του υλικού από το διαδίκτυο ♦ Ενημερωτικά e-mail	♦ Διευθυντές/-τριες Δημοσίων και Ιδιωτικών Σχολείων ♦ Εκπαιδευτικοί ♦ Επαγγελματίες που εργάζονται στο χώρο της πρόληψης της ΒΕΣ ♦ Μαθητές/-τριες	♦ Ιστοσελίδες εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος ♦ Εκπαιδευτικά περιοδικά ♦ Ιστοσελίδες ΥΠΠ και αρμόδιων υπηρεσιών και τμημάτων ♦ Ιστοσελίδες ΜΚΟ ♦ Blogs εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος ♦ Λίστες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλων σχετικών φορέων ♦ Ταχυδρομείο	Με την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού υλικού
	Γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης και του εκπαιδευτικού υλικού	Αποτελέσματα αξιολόγησης και εκπαιδευτικό υλικό (ή μέρος του)	♦ Επιστημονική κοινότητα ♦ Σχετικοί/-ές επαγγελματίες ♦ Εκπαιδευτικοί ♦ Φορείς λήψης αποφάσεων ♦ Μαθητές/τριες	♦ Παρουσιάσεις σε συνέδρια/ ημερίδες και επαγγελματικές συναντήσεις ♦ Δημοσίευση στην ιστοσελίδα του ΜΙΜΚΦ ♦ Στο πλαίσιο άλλων δραστηριοτήτων ή προγραμμάτων	♦ Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, της εφαρμογής των σεμιναρίων και εργαστηρίων ♦ Κατά τη διάρκεια ή/και μετά το τέλος του Προγράμματος
	Πρώθηση εφαρμογής του προγράμματος από εκπαιδευτικούς των σχολείων που υλοποιούν το Πρόγραμμα	Αποτελέσματα και προϊόντα από την εφαρμογή του Προγράμματος σε σχολεία	♦ Διευθυντές/-τριες σχολείων ♦ Εκπαιδευτικοί μαθητές/-τριες ♦ Γονείς	Παρουσιάσεις κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικών διημέρων	Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους

Άσκηση Πίεσης και Προώθηση Βιωσιμότητας	Γνωστοποίηση της ύπαρξης του Προγράμματος	Ένα ολοκληρωμένο πακέτο που περιλαμβάνει:	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού ♦ Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ♦ Διεύθυνση Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου ♦ Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας ♦ Δίκτυο Πρόληψης της Βίας στο σχολικό περιβάλλον ♦ Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών, Βουλή των Αντιπροσώπων ♦ Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού ♦ Επίτροπος Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ♦ Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας ♦ Οργανισμοί πρόληψης ΒΕΣ σε εθνικό επίπεδο συμπεριλαμβανομένων γυναικείων οργανώσεων, οργανισμών προαγωγής δημόσιας υγείας, προώθησης της ισότητας των φύλων κλπ. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Επαγγελματικές συναντήσεις ♦ Ταχυδρομείο 	Με την ολοκλήρωση του υλικού – συστάσεων πολιτικής- και των αποτελεσμάτων αξιολόγησης.
	Γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και άλλων δημοσιεύσεων και προϊόντων του Προγράμματος	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Επιστολή ♦ Ενημερωτικό υλικό ♦ Έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή της Κυπριακής έκδοσης του εκπαιδευτικού υλικού ♦ Αποτελέσματα αξιολόγησης 			

B.2. Γιατί χρειάζεται ένα τέτοιο Πρόγραμμα στα σχολεία;

Είναι βέβαια παραπάνω από φανερό ότι για να γίνει εφαρμογή ενός Προγράμματος πρωτογενούς πρόληψης της έμφυλης βίας, και συγκεκριμένα της βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων- όπως το "GEAR against IPV"-, η διαθεσιμότητα του υλικού, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και η λεπτομερής περιγραφή της μεθοδολογίας των εργαστηρίων για τους/τις εκπαιδευτικούς είναι απαραίτητες προϋποθέσεις. Δεν είναι όμως αρκετά από μόνα τους για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Η σημαντικότερη παράμετρος για την επίτευξη του σκοπού του Προγράμματος (δηλαδή, η πρωτογενής πρόληψη της έμφυλης βίας μέσω ευαισθητοποίησης μαθητών/-ριών για την ισότητα των φύλων, τα έμφυλα στερεότυπα, και τις υγιείς/ μη-υγιείς σχέσεις), είναι η κατανόηση από κάθε ομάδα-στόχο της αναγκαιότητας υλοποίησης ενός τέτοιου Προγράμματος στην τάξη, καθώς και της ανάγκης των επιμέρους στόχων του και την στήριξη της εφαρμογής σε σχολικό ή άλλο πλαίσιο.

Υπάρχουν πολλοί εναλλακτικοί τρόποι προσέγγισης των ομάδων-στόχου, προκειμένου να μεταφέρουν πληροφορίες σχετικά με τη σημασία της υλοποίησης του έργου. Είναι πολύ σημαντικό στη μεταφορά πληροφοριών που περιγράφει τους στόχους και την αναγκαιότητα του προγράμματος, τα αναφέρεται η ευελιξία που παρέχει το Πρόγραμμα στην προσαρμογή του ύφους και του περιεχόμενου ώστε να είναι κατάλληλα με βάση τις ανάγκες κάθε ομάδας-στόχου.

Οι τέσσερις υποθετικές επιστολές που ακολουθούν αποσκοπούν στην απεικόνιση των επιχειρημάτων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να εξηγήσουν τη χρησιμότητα και τα οφέλη που μπορούν να προκύψουν από την εφαρμογή του παρόντος προγράμματος. Τα επιχειρήματα που παρουσιάζονται με τη μορφή μιας επιστολής προς κάθε μία από τις τέσσερις διαφορετικές ομάδες-στόχους (στους/τις μαθητές/-ριες και τους γονείς τους, τους φορείς υλοποίησης και τους φορείς χάραξης πολιτικής), ώστε να ενημερωθούν για τα οφέλη που τα εργαστήρια "GEAR against IPV" προσφέρουν. Οι επιστολές προτίθεται να παρέχουν πληροφορίες και ευαισθητοποίηση με στόχο να πείσουν τους/τις αποδέκτες τους να συμμετέχουν ή / και να υποστηρίξουν την εφαρμογή της παρέμβασης "GEAR against IPV".

Η μορφή των επιστολών επελέγη όχι επειδή πιστεύουμε ότι ο καλύτερος -ή πιο αποτελεσματικός- τρόπος για να προσεγγίσουμε κάθε ομάδα-στόχο είναι μέσω επιστολών, αλλά αποκλειστικά και μόνο για χάρη της αμεσότητας του λόγου. Η επιστολή προς τους/τις μαθητές/-ριες, για παράδειγμα, περιλαμβάνει πληροφορίες που ένας/μία εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει για να ενημερώσει την τάξη για την υλοποίηση του Εργαστηρίου, τη διαδικασία και γιατί αυτή η δράση τους/τις αφορά, καθώς και να τους/τις καλέσει να το παρακολουθήσουν.

Η μορφή στην οποία το "μήνυμα" θα μεταφέρεται σε κάθε ομάδα-στόχο, καθώς και τα επιχειρήματα που περιλαμβάνονται σε αυτά τα δείγματα επιστολών, μπορεί να τροποποιηθεί και να προσαρμοστεί από οποιονδήποτε/ οποιανδήποτε επαγγελματία στους τομείς της εκπαίδευσης, της προαγωγή της υγείας, της προώθησης της ισότητας των φύλων ή τη πρόληψη της βίας, που θα ήθελαν να στηρίξουν την προσπάθεια ή να εφαρμόσουν τα Εργαστήρια "GEAR against IPV" με χρήση του υλικού και της διαδικασίας που περιέχονται στο Εθνικό Πακέτο που έχει αναπτυχθεί για τη χώρα του/της.

Αγαπητέ Μαθητή... Αγαπητή Μαθήτριά...

Αγαπητή μαθήτριά,

Αγαπητέ μαθητή,

Θα ήθελα να σε ενημερώσω για το πρόγραμμα **«Χτίζοντας Υγιείς Σχέσεις ανάμεσα στα Δύο Φύλα»**, το οποίο πρόκειται να διεξαχθεί εδώ, στο σχολείο μας. Το πρόγραμμα στοχεύει ακριβώς σε αυτό που φανερώνει ο τίτλος του, ή, αντίστροφα, στο πώς μπορεί να αποφύγει κάποιος/-α να εμπλακεί σε μια μη-υγιή σχέση.

Καθένας και καθεμιά μας έχει ακούσει, διαβάσει ή δει στο κοινωνικό του περιβάλλον συντροφικές σχέσεις με προβλήματα. Το χειρότερο ίσως πρόβλημα είναι όταν ένα μέλος του ζευγαριού ασκεί βία στο άλλο. Αυτό, όμως, που πιθανόν δεν είναι γνωστό σε όλους/-ες μας είναι το πώς οδηγούνται κάποιες σχέσεις ώστε να μην είναι οι επιθυμητές τουλάχιστον από το ένα – εάν όχι και από τα δύο- μέλη της.

Το πρόγραμμα «Χτίζοντας Υγιείς Σχέσεις ανάμεσα στα Δύο Φύλα», μέσα από παιχνίδια και βιωματικές δραστηριότητες στην τάξη σας, μπορεί να διευκολύνει εσένα και τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες σου να ανακαλύψετε ότι κάποιες αντιλήψεις και απόψεις για τις γυναίκες και/ή τους άνδρες, παρόλο που είναι διαδεδομένες, δεν είναι τίποτε άλλο παρά στερεότυπα για τα δύο φύλα. Αυτό σημαίνει ότι όχι μόνο δεν είναι σωστά αλλά και ότι στρεβλώνουν την πραγματικότητα για τα χαρακτηριστικά και τους ρόλους των φύλων, οδηγώντας έτσι συχνά σε μη-υγιείς σχέσεις, όπως, για παράδειγμα, σε βίαιες σχέσεις. Επίσης, θα έχετε τη δυνατότητα να μάθετε πώς να αναγνωρίζετε τα προειδοποιητικά σημάδια μη-υγιών σχέσεων, αλλά και τι μπορείτε να κάνετε εάν βρεθείτε αντιμέτωποι/-ες με μια τέτοια σχέση, είτε πρόκειται για τη σχέση μιας φίλης ή ενός φίλου σας είτε για τη δική σας σχέση.

Εάν όλοι οι ενήλικες, άνδρες και γυναίκες, είχαν ως παιδιά την ευκαιρία να ενημερωθούν και να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα όπως αυτά που θα «διερευνήσετε» εσείς συμμετέχοντας στο πρόγραμμα, τότε οι μη-υγιείς συντροφικές σχέσεις σήμερα θα ήταν σαφώς λιγότερες.

Θεωρούμε ότι είναι ένα θέμα που μας αφορά όλους και όλες και πιστεύουμε ότι εάν τα άτομα της ηλικίας σου έχουν τέτοιες δεξιότητες ώστε να μπορούν να δημιουργούν υγιείς συντροφικές σχέσεις, αυτό θα είναι το πρώτο, πολύ σημαντικό, βήμα για να χτίσουμε μια κοινωνία χωρίς βία, στην οποία κάθε άτομο θα σέβεται εξίσου κάθε άλλο, ανεξαρτήτως φύλου.

Ελπίζω ότι θα σας δω όλους και όλες στην πρώτη συνάντηση που θα γίνει την *<ημέρα, ώρα και αίθουσα>*.

Όνομα εκπαιδευτικού που θα συντονίζει την ομάδα

Αγαπητέ/-ή μητέρα, πατέρα ή κηδεμόνα...

Αγαπητή μητέρα,

Αγαπητέ πατέρα,

Αγαπητέ/-ή Κηδεμόνα,

Με την παρούσα επιστολή θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε για το πρόγραμμα **«Χτίζοντας Υγιείς Σχέσεις ανάμεσα στα Δύο Φύλα»**, το οποίο θα πραγματοποιηθεί στο σχολείο που φοιτά το παιδί σας.

Μέσα από παιχνίδια και αλληλεπιδραστικές δραστηριότητες κατάλληλες για την ηλικία των παιδιών το πρόγραμμα στοχεύει να ευαισθητοποιήσει μαθητές και μαθήτριες σε ζητήματα ισότητας των φύλων αλλά και στο πώς μπορούν να αναγνωρίζουν εάν μία σχέση είναι υγιής, μη-υγιής ή ακόμα και βίαιη. Στοχεύει επίσης να βοηθήσει τα παιδιά να διερευνήσουν και να βρουν τρόπους με τους οποίους μπορούν να «χτίσουν» υγιείς σχέσεις μεταξύ τους αλλά και να μπορούν να ζητήσουν βοήθεια, εάν αυτό χρειαστεί, είτε σε κάποιον/-α φίλο ή φίλη τους είτε στο ίδιο το παιδί.

Το Πρόγραμμα, το οποίο θα περιλαμβάνει εργαστήρι ευαισθητοποίησης, θα συντονίζει ο/η **<όνομα εκπαιδευτικού>** και, συνολικά θα πραγματοποιηθούν **<#>** συναντήσεις.

Θεωρούμε πολύ σημαντικό τα παιδιά, οι μελλοντικοί άντρες και οι μελλοντικές γυναίκες, να υιοθετήσουν όσο το δυνατόν νωρίτερα στη ζωή τους, υγιή πρότυπα για τα δύο φύλα και για τις μεταξύ τους σχέσεις, και, γι' αυτό, ελπίζουμε ότι δεν θα έχετε αντίρρηση να επιτρέψετε στο παιδί σας να συμμετέχει στο πρόγραμμα, εφόσον και το ίδιο το επιθυμεί.

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε με τον/την συντονιστή/-τρια του Προγράμματος, στο τηλέφωνο/ e-mail **<πληροφορίες επικοινωνίας>**.

Με Εκτίμηση,

Όνομα και Υπογραφή Συντονιστή/-τριας εκπαιδευτικού ή/και Διευθυντή/-τριας σχολείου

Αγαπητέ/-ή εκπαιδευτικέ...

Αγαπητέ/-ή εκπαιδευτικέ,

Η Σειρά "GEAR against IPV – Ευαισθητοποίηση σε Θέματα Ισότητας των Φύλων για την Πρόληψη της Βίας μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων", περιλαμβάνει εκπαιδευτικό υλικό για την εφαρμογή δραστηριοτήτων στις σχολικές τάξεις με τη συμμετοχή μαθητών και μαθητριών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αναδεικνύει και υποστηρίζει τον σημαντικό και κρίσιμο ρόλο του/της εκπαιδευτικού, αλλά και της εκπαιδευτικής πράξης εν γένει στην προαγωγή της υγείας, και πιο συγκεκριμένα υγιών και μη-βίαιων συντροφικών σχέσεων των μαθητών και μαθητριών που σύντομα θα αποτελέσουν μέλη της κοινωνίας των ενηλίκων.

Η επίτευξη του στόχου αυτού μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από την προαγωγή και εδραίωση των εννοιών της ισότητας των φύλων, την αποδόμηση των ευρέως εδραιωμένων, συνήθως πολιτισμικά κληρονομούμενων και πολύ συχνά εσφαλμένων, στερεότυπων αντιλήψεων για τα δύο φύλα και ως εκ τούτου μέσα από την πρωτογενή πρόληψη της έμφυλης βίας σε όλες τις μορφές και κυρίως της βίας στις σχέσεις των εφήβων.

Με την εφαρμογή του προγράμματος, το οποίο εσείς θα προσαρμόσετε με βάση τις ουσιαστικές ανάγκες των μαθητών και μαθητριών της τάξης σας, αλλά και τους πρακτικούς περιορισμούς που θέτει η λειτουργία του σχολικού συστήματος, θα δώσετε στους μαθητές και στις μαθήτριες σας την ευκαιρία να συμμετέχουν ενεργά σε δραστηριότητες που θα τους/τις βοηθήσουν να κατανοήσουν σημαντικές ενδεχόμενες παρανοήσεις για τους ρόλους των φύλων και τις μεταξύ τους σχέσεις, βοηθώντας τους/τις με ουσιαστικό τρόπο στο να επανα-διαπραγματευτούν κυρίως με τον εαυτό τους, αλλά και με το άμεσο κοινωνικό τους περιβάλλον τις πεποιθήσεις τους σχετικά με τις υγιείς και μη-υγιείς συμπεριφορές και να κατανοήσουν πώς συχνά οι τελευταίες οδηγούν στην έμφυλη βία. Απώτερος στόχος είναι να αποκτήσουν οι έφηβοι και έφηβες εκείνες τις πρακτικές δεξιότητες που θα τους/τις καταστήσουν ικανούς/-ές να δημιουργήσουν υγιείς συντροφικές σχέσεις στο παρόν και στο μέλλον.

Στο Εγχειρίδιο για τον/ την Εκπαιδευτικό (Τεύχος III) θα βρείτε όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες, τόσο για να καλύψετε ενδεχόμενα κενά που οι ίδιοι/-ες εντοπίζετε στις γνώσεις σας σε θέματα ισότητας των φύλων και βίας στις σχέσεις και επιπλέον αναλυτικές οδηγίες για το πώς μπορείτε να δομήσετε το δικό σας πρόγραμμα, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών και μαθητριών σας και πώς να εφαρμόσετε βήμα-προς-βήμα τις δραστηριότητες της επιλογής σας στην σχολική τάξη. Στο «Βιβλίο Δραστηριοτήτων για τους Μαθητές και τις Μαθήτριες» (Τεύχος IV) μπορείτε να βρείτε και να αναπαράγετε εύκολα κάθε υλικό που θα σας βοηθήσει στην υλοποίηση οποιασδήποτε δραστηριότητας του προγράμματος στην τάξη με την συμμετοχή των παιδιών.

Πιστεύουμε ότι ως εκπαιδευτικοί συµμερίζετε απόλυτα την ανάγκη για την προετοιμασία των εφήβων να μπουν στην ενήλικη ζωή, απαλλαγμένοι/-ες από αντιλήψεις που μπορούν να τους/τις οδηγήσουν σε μη-υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις, ευαισθητοποιημένοι/-ες απέναντι σε θέματα ισότητας των φύλων και βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων – που δεν συνιστά προσωπική υπόθεση, αλλά σημαντικό πρόβλημα δημόσιας υγείας, και εφοδιασμένοι/-ες με δεξιότητες, ώστε οι ίδιοι/-ες να συνάψουν υγιείς σχέσεις διακόπτοντας οριστικά τον κύκλο της βίας.

Ο ρόλος των εκπαιδευτικών στην προσπάθεια αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντικός επειδή, όχι μόνο είναι αυτοί/-ές από τους οποίους εξαρτάται η εφαρμογή ανάλογων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά και γιατί μπορούν να δράσουν ως πολλαπλασιαστές μεταφέροντας τη γνώση γι' αυτή την αναγκαιότητα στους μαθητές και τις μαθήτριες τους, στην

κοινότητα των συναδέλφων/-ισσών τους, στους γονείς των μαθητών και μαθητριών τους και στην κοινότητα γενικότερα.

Είμαστε βέβαιοι/-ες πώς οι στόχοι του προγράμματος μπορούν να αποτελέσουν και στόχους της εκπαιδευτικής πράξης στις τάξεις σας, διευρύνοντας τα οφέλη του εκπαιδευτικού συστήματος σε επίπεδα άλλα από αυτά της κατάκτησης γνώσης, αλλά εξίσου σημαντικά ή και σημαντικότερα.

Με Εκτίμηση,

Υπογραφή Επιστημονικού/-ής Υπευθύνου/-ης

Αγαπητέ/-ή Υπουργέ Παιδείας...

Αγαπητέ/-ή Υπουργέ Παιδείας και Πολιτισμού,

Η Σειρά με τίτλο Κυπριακή Έκδοση "GEAR against IPV- Ευαισθητοποίηση σε Θέματα Ισότητας των Φύλων για την Πρόληψη της Βίας μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων" (**Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence**) δημιουργήθηκε για να προάγει την ισότητα των φύλων και την αποδόμηση των σχετικών στερεοτύπων, δηλαδή των πολιτισμικά κληρονομούμενων- και πολύ συχνά εσφαλμένων- πεποιθήσεων και στάσεων απέναντι στα δύο φύλα ως μέσο πρωταγενούς πρόληψης της έμφυλης βίας και ιδιαίτερα της βίας στις συντροφικές και ερωτικές σχέσεις των εφήβων. Το υλικό "GEAR against IPV", διαθέσιμο και σε Κυπριακή Έκδοση, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εφαρμογή ολοκληρωμένων προγραμμάτων πρόληψης στο πλαίσιο της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προσαρμοσμένων στις ανάγκες κάθε σχολικής τάξης, με τη συμμετοχή μαθητών και μαθητριών.

Η ύπαρξη της Κυπριακής Έκδοσης "GEAR against IPV" είναι πολύ σημαντική για τους/τις εκπαιδευτικούς στην Κύπρο αφού τους παρέχει τα απαραίτητα εργαλεία για την εφαρμογή των εργαστηρίων, αφού ζητήματα όπως τα στερεότυπα των φύλων και η ανισότητα των φύλων που απορρέουν από την υφιστάμενη πατριαρχική δομή της κοινωνίας και οι ενδεχόμενες συνέπειες τους, μεταξύ των οποίων τα φαινόμενα έμφυλης βίας, αποτελούν προτεραιότητα και για τη χώρα μας.

Δεδομένου ότι το Πρόγραμμα "GEAR against IPV" έχει ήδη εφαρμοστεί πιλοτικά στην Κύπρο με επιτυχία, από την πλευρά μας έχουμε κάθε διάθεση να συνεργαστούμε με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, τις αρμόδιες υπηρεσίες, αλλά και να στηρίξουμε τη μελλοντική εφαρμογή του Προγράμματος από εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ελπίζουμε ότι αυτή η διευρυμένη πιλοτική εφαρμογή του υλικού και του Προγράμματος, θα οδηγήσει στην ενσωμάτωση του υλικού στο αναλυτικό Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, διασφαλίζοντας έτσι τη διαρκή χρήση του και, ως εκ τούτου, τη βιωσιμότητα συνολικά της προσπάθειας.

Προσβλέποντας στη θετική σας ανταπόκριση

και σε μελλοντική συνεργασία μας,

Με Εκτίμηση,

Το Δ.Σ του Μεσογειακού Ινστιτούτου Μελετών Κοινωνικού Φύλου (ΜΙΜΚΦ)

